

איגרת ספרי חסידות

באר

מקדושים

פינחס

כולל הספה"ק 'בת עיץ'
שי"ל בס"ד בימים אלו

מקדושים

מערכת 'פאר מקדושים'

ראש המערכת

הגה"ח מוהר"ר ישראל מנחם אלטר שליט"א

עורך ראשי

הרב משה יהודה קרול

עורך אחראי

הרב טוביה פריינד

חברי ועדת היגוי

הגה"ח רבי יחיאל בויס שליט"א

הגה"ח רבי יוחנן גורארי שליט"א

הגה"ח רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

הגה"ח רבי מנחם מענדל ויזניצער שליט"א

הגה"ח רבי יעקב דוד וינטרוב שליט"א

הגה"ח רבי יצחק ישעיה וייס שליט"א

הגה"ח רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א

הגה"ח רבי אביגדור מאיר רובינשטיין שליט"א

הגה"ח רבי אברהם מרדכי רושצקי שליט"א

חברי המערכת

הרב דוד סלאנים	הרב חנוך מאיר בינקה
הרב שמחה בונים סלוד	הרב שמחה בונים בויס
הרב ישראל נחום צימרמן	הרב יהושע מנחם בלושטיין
הרב אברהם מרדכי קוזק	הרב אברהם מרדכי ברלינר
הרב יחיאל פנחס קופרברג	הרב משה אריה גומבו
הרב משה יוסף קמינר	הרב שמואל יעקב גליקסברג
הרב יהודה אריה קמפינסקי	הרב יהודה אריה ליב היינה
הרב שמחה בונים קמפינסקי	הרב דוב היישריק
הרב ישראל קרול	הרב אליעזר וינגוט
הרב נחמיה קרול	הרב משה וקלסמן
הרב אברהם שטייר	הרב ישראל טורובר
הרב אליהו אברהם שטרן	הרב מאיר מונטג
הרב שמואל יוסף שטרן	הרב שמחה בונים מורגנשטרן
הרב דוב בער שלמה שפירא	הרב שמחה בונים נאגל
הרב ישראל אליהו שפירא	הרב ישראל סגל

במהדורה זו של 'פאר מקדושים' הושקעה גיעה גדולה ודמים מרובים, תרתי משמע, כדי שהספר יהיה בפאר והדר, נקי ומנופה מכל שגיאה וטעות. לכן על פי דין תורה ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי אוסרים אנו בכל תוקף כל אופן של הדפסה, צילום והעתקה בלי רשות מפורשת בכתב של המערכת.

ובזה בקשתנו מכל הלומדים והמעיינים, שבאם ימצאו טעות, יואילו בטובם להודיענו, כדי שבעז"ה יתוקן הדבר במהדורות הבאות ובזה יזכו את הרבים ושכרם מרובה מן השמים.

הוצאה לאור ע"י:

'פאר מקדושים'

רח' האדמו"ר מרוז'ין 13, בני ברק

טל: 03-6167334

פקס: 03-5705642

Peer Mikdoshim

13 Ha'admor me'ruzin

Bnei Brak E. Israel

Tel: 972-3-6167334

Fax: 972-3-5705642

6167334@gmail.com

©

Copyright

כל הזכויות שמורות

ל'אוצר ערכי החסידות'

ע"ר - 580544427 בני ברק

סדר ועימוד:

ישראל רוזן 3136137-053

כריכה ושערים:

שילוב 7680880-052

ספר
בת עין

פְּרִשֶׁת פִּינָחָם

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. פִּינָחָם בֶּן אֶלְעָזָר וְגו' בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֹתַי וְגו'. הַנְּנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וְדִקְדַק הָאֹזֶר הַחַיִּים לְמָה כָּתַב הַסֵּפֶה שֶׁהוּא 'בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֹתַי' בְּאִמְצַע ב' פְּרִטִי הַמְּסֻבֵּב שֶׁהֵם 'הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי' וְגו' וְלֹא כְּלִיתִי וְגו', שֶׁהִיָּה לוֹ לֹמַר 'בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֹתַי בְּתוֹכְם הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי וְגו' וְלֹא כְּלִיתִי וְגו', אוֹ עַל זֶה הִדְרָךְ 'הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי וְגו' וְלֹא כְּלִיתִי וְגו' בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֹתַי' וְגו':

עיקר בחי' קדושה והשראת השכינה ע"י עונה

בְּאֲבוֹת עַל יְדֵי זֶה 'חֲשַׁק' בָּהֶם, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (שם ז, ז) 'לֹא מִרְבָּכֶם חֲשַׁק ה' בָּכֶם כִּי אַתֶּם הַמְעֵט' וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (חולין פט.) 'עַל יְדֵי שְׂמִמְעֻטִין עֲצַמְכֶם לְפָנַי וְכוּ'.

ע"י עונה יש 'יחוד' ומנשך 'ברכה' ו'קדושה'

וְזֶהוּ עֵקֶר הַיְחֻד וְהַנְּחַת רוּחַ, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הֵם נִפְרָיִם, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְמַשֵּׁף בְּרָכָה וְקִדְשָׁה, שְׂעוֹשִׂים צְנוּר לְקִדְשָׁה, כִּי בְּרָכָה לְשׁוֹן בְּרָכָה, וְזֶה נִקְרָא יְחֻד בְּרָכָה וְקִדְשָׁה, כִּי בְּחִינַת עֲנוּהָ הִיא בְּחִינַת יו"ד וְיו"ד הוּא בְּחִינַת יְחֻד. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁמְמַשֵּׁף בְּרָכָה וְקִדְשָׁה נִקְרָא יְחֻד בְּרָכָה קִדְשָׁה. אֲבָל בְּלֹא הַיְחֻד הַנִּלְ נִקְרָא 'קַב חֲרוּבִין', מְחַמַּת שֶׁהוּא בְּלֹא יו"ד בְּחִינַת עֲנוּהָ וְיְחֻד עַל יְדֵי זֶה נִקְרָא 'קַב חֲרוּבִין' כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהר הַקְּדוּשָׁה, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת גְּסוּת

וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ עַל זֶה הַדְּרָךְ. דִּהְיֵה עֵקֶר בְּחִינַת קִדְשָׁה וְהַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת עֲנוּהָ, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (דברים י, טו) 'רַק בְּאַבְתְּיָךְ חֲשַׁק ה' וְגו', פְּרוּשׁ עַל יְדֵי בְּחִינַת 'רַק' שֶׁהִיָּה 'בְּאַבְתְּיָךְ' בְּחִינַת מְעוֹט וְעֲנוּהָ שֶׁהִיָּה

ציונים ומקורות

ונאוה' יו"ד דלית ביה חיבורא כלל, פי' הוא בחי' ענוה, שאין רואה בעצמו שום לובן ומעלה מרוב שפלותו בקרבו. וע"ע לעיל פר' בשלח ד"ה גם ידוע: 'ידוע שהיו"ד מורה על ענוה, כמו שאיתא במדרש (שמו"ר מז, ו) מהיכן זכה משה לקרני הוד, שבשעה שכתב את התורה נשתייר טיפת דיו בקולמוס והעבירו על ראשו ומשם זכה לקרני הוד. ואיתא באור החיים (שמות לד, כט) מהיכן נשתייר הטיפת דיו, כשכתב את הפסוק (במדבר יב, ג) 'והאיש משה עניו מאוד' לא רצה לכתוב על עצמו עניו, מחמת שהיה מסתכל שלא הגיע לבחינת ענוה בשלמות, וכתב 'ענו' חסר יו"ד, ומזה נשתייר הטיפת דיו, נמצא היו"ד מורה על בחינת ענוה'. ה. ח"ג רטו: 'ואוף הכי רבי אלעזר בן פדת דהוה דחיקא ליה שעתא, דלא הוה ליה

א. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום'. ב. 'לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם' וכו', אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. ג. עיין ריקאנטי שמות כ, יא: 'לשון ברכה נופלת על התפשטות המקור, מלשון בריכה'. וע"ע שיערי אורה שער ראשון: 'מאה אדנים שבמשכן הם בדמיון מאה בריכות שמתמלאות מן הבריכה הגדולה הנקרא אדני', ולפיכך חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, כדי למשוך מכל אחת ואחת'. ד. ראה לעיל פר' בלק ד"ה וזהו שאמר: 'דאיתא בזוה"ק (ח"ג קצא.) על פסוק 'שחורה אני

כְּתִיב (תהלים קא, ה) "אתו לא אוכל' אין אני והוא יכולין לדור' (סוטה ה.), שְׁהִיא הפוֹדֵד הַבְּחִינַת יְחִוּד הַנַּ"ל:

וְהִנֵּה פִינְחָס אֶפְלוּ קִדְּם שְׁזָכָה שְׁתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה עַל יְדוּ הָיָה לוֹ גַם בֶּן בְּחִינַת עֲנוּהָ, וְלִכֵּן כְּתִיב (במדבר כה, ז) 'וַיֵּרָא פִינְחָס מְלֹא בְּיֹד, פְּרוֹשׁ שְׁהִיָּה לוֹ בְּחִינַת עֲנוּהָ בְּחִינַת יו"ד קִטְנָה שְׁבָאוֹתִיּוֹת, וְאַחַר כֵּן 'וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ' הֵינּוּ בְּחִינַת הַיְחִוּד, רַמ"ח תְּבוּת דְּקִרְיַת שְׁמַע, וְגַם רַמ"ח גִּימְטְרִיָּא 'אַבְרָהָם' מְרַמֵּז גַם כֵּן עַל בְּחִינַת עֲנוּהָ שְׁאָמַר (בראשית יח, כז) 'וְאַנְכִי עֹפֵר וְאַפֶּר', וַיֵּבֵא אַחַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל פְּרוֹשׁ שְׁלֹא הָיָה לוֹ בְּחִינַת גְּסוּת בְּחִינַת קְדוּמָה רַק בְּחִינַת 'אַחַר' בְּחִינַת עֲנוּהָ, 'אַל הַקֶּבֶה' פְּרוֹשׁ שְׁבָא לְבְּחִינַת יְחִוּד בְּרִכָּה קִדְּשָׁה רְאִשֵׁי תְבוּת גִּימְטְרִיָּא 'הַקֶּבֶה', וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה שְׁנַעֲצֵר הַמַּגִּפָּה עַל יְדוּ, וְלִכֵּן 'וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם': וְאַף אַחַר שְׁזָכָה שְׁתַּעֲשֶׂה עַל יְדוּ פְּעֻלָּה גְּדוּלָּה כְּזוֹ, וְלִכְאוּרָה הָיָה יְכוּל לְבַא

לפינחס היה ענוה ועי"ו בא ליחוד קדושה ב"רכה וזכה שתעצור המגפה על ידו

אף שעשה פינחס פעולה גדולה בא לענה יתירה

מְזַה לְבְּחִינַת גְּסוּת, אֵף עַל פִּי כֵן אֲדַרְבָּה כֵּן לְבְּחִינַת עֲנוּהָ יְתָרָה מִקֶּדֶם, וְזֶה 'פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר' בְּיֹד בְּחִינַת עֲנוּהָ יְתָרָה, 'הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' רָצָה לֹאמַר שְׁהַשִּׁיב מֵעֲלֵיהֶם בְּחִינַת 'חִימָה' גִּימְטְרִיָּא 'גַּס' מְלֵהִיּוֹת עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת גְּסוּת, אֵף עַל פִּי שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדוּ פְּעֻלָּה גְּדוּלָּה הֵינּוּ 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי' אֵף עַל פִּי כֵן הָיָה לוֹ עֲנוּהָ, 'לִכֵּן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם'. יְהִי רְצוֹן שְׁנִזְנֶפֶה לָּזָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

עוֹד נִרְאָה לִישֵׁב קִשְׁיַת אֹזֵר הַחַיִּים הַנַּ"ל. עַל פִּי הַגְּמָרָא (חולין ס:) 'מִפְּנֵי מָה נִשְׁתַּנָּה שְׁעִיר שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנֵי אֲמָר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵבִיאוּ עָלַי כִּפְרָה' עַל שְׁמֵיעַתִּי הִירַח

צ"ב הלשון 'הביאו עלי כפרה' על שמיעתי הירח

◆ **ציונים ומקורות** ◆

הסיבה שהוא 'בקנאו את קנאתי' באמצע ב' פרטי המסובב, שהם 'השיב את חמתי וגו' ולא כליתי' וגו', שהיה לו לומר 'בקנאו את קנאתי בתוכם השיב את חמתי וגו' ולא כליתי' וגו', או על זה הדרך 'השיב את חמתי וגו' ולא כליתי וגו' בקנאו את קנאתי' וגו'. ח. ראה גור אריה במדבר כח, טו: 'רבים הם מן המתמיהים על דברי חכמים בזה, עד שהרב הגדול רב אלפס ז"ל (שבועות א:) מפרש שרצה לומר הביאו לפני כפרה לכפר עליכם כדי שתשלימו עלי כפרה זו, היא הכבוד שאמרתי לעשות לה, ובזה נתיישבה דעתה. מפרש הוא ז"ל כי 'עלי' רצה לומר 'בשבילי', וציוה הקב"ה לישראל להביא קרבן כפרה על ישראל, והוא כבוד ללכנה, ובזה נתיישבה דעתה. ולפי דעתו יהיה פירוש 'לחטאת

אלא קב חרובין מערב שבת לערב שבת כמו לרבי חנינא. אמאי האי, בתר דהות בת קול נפקת ואומרת כל העולם כולו אינו ניזון אלא בשביל חנינא בני. אלא איהו גרים קודם, דחרב 'קב' מן י' דאיהו 'יבק', אוף הכי לא הוה ליה אלא קב חרובין. דאת י' איהו י'חוד, ומיניה אתיא נביעו לאת ב' דאיהו ב'רכה ואיהו קודש, ומיניה אתקדש ק' דאיהו ק'ודש. ורבי אלעזר בן פדת גרים למהוי חרובין דיליה 'קב', דאינון ק'דושה ב'רכה, אוף הכי לא הוה ליה אלא קב חרובין. ו. וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו. ויבוא אחר איש ישראל אל הקובה וידקור את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל'. ז. ד"ה וידבר: 'למה כתב

הזהר הקדוש (ח"ג ע"ט):^ט שאמר 'הביאו עלי כפרה בגין דיתבסס מה דעלוי, כמה דאת אמר (ישעיה ו, ב) 'שרפים עמדים ממעל לו', עד כאן לשונם. וכפשוטו אין לו פרוש כלל:

אכן אען ואמר גם אנכי מה שיש לרמוז בזה על פי מוסר. ונבאר מקדם הפסוק (תהלים קמה, טז) 'פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון'. והנה זה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שצריך כל איש ישראל להאמין באמונה שלמה שהבורא ברוך הוא אחד יחיד ומיוחד בתכלית היחוד שאין כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלהינו הנה ויהיה, מנהיג ובורא לכל הברואים ומשגיח עליהם בפרטי פרטות, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. וכשפא לבחינת אמונה זו, אין לחפץ ולהשתוקק לשום דבר בעולם, רק יהיה כל חפצו ומגמתו והשתוקקותו למלאות רצון הבורא יתברך

צריך להאמין שהש"ת משגיח לכל הברואים ועושה כל המעשים

ישתוקק רק למלאות רצון ה' ולא יחפון יותר כונה שה' רוצה לתת לו

ולא לחפץ יותר מרצון הבורא יתברך שמו, כי צריך להאמין אם היה רצון הבורא יתברך לתת לו זה הדבר בודאי היה נותן לו בלתי מניעה, ואם אין בזה רצון הבורא למה יגע את עצמו להכל ולריק ללא יועיל. וזה פונת חז"ל שאמרו (אבות פ"ד מ"א) 'איזהו עשיר השמח בחלקו', הינו ששמח ברצון הבורא ואינו חפץ יותר, וכמאמר הזהר הקדוש (ח"ג רכו). 'ומשביע לכל חי רצון' מיכלא דמסקני דאינון שבעין מרצון הבורא יתברך ולא מגו מכלי ומשתי סגי, עד כאן לשוננו:

וזהו כלל גדול שלא להשתוקק רק לרצון הבורא יתברך ולא להתאות לשום תאות עולם הזה יתרה. כי זאת נודע שטבע הטוב להטיב, וכמאמר חז"ל (פסחים קיב). 'יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק', וזה הוא עקר בריאת העולם בגין דיתקרי רחום וכו',^י

הש"ת רוצה להטיב לכל רק שהשפע מוטנה לפי כלי המקבל

◆ **ציונים ומקורות** ◆

אצטריך. י. עיין עץ חיים שער הכללים פ"א: 'כשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם כדי להטיב לברואיו'. וע"ע עמק המלך שער שעשועי המלך פ"א: 'יתברך שמו הגדול קודם כל דבר עלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות וכו', וגם טבע הטוב להטיב, ואם שאין עולם למי ייטיב. יא. עיין זוה"ק ח"ג רנז: וע"ע עץ חיים שער עיגולים ויושר ענף א: 'שחקרו חכמים ראשונים ואחרונים לדעת סיבת בריאת העולמות לאיזה סיבה היתה, ונמנו וגמרו וגזרו אומר כי סיבת הדבר היה לפי שהנה הוא יתברך מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד, ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה לא היה כביכול נקרא שלם לא בפעולותיו ולא בשמותיו וכינוייו וכו', וכן בענין

לה" כר, שהקב"ה ציוה לישראל להביא קרבן זה 'חטאת לה', בשביל ה' אשר הוא מיעט את הירח, וציוה להביא קרבן חטאת לישראל לעשות לה כבוד זה. ונכון הוא פירוש זה להשיב לשואלים. ועדיין יש לדקדק וכו'. אמנם המאמר הזה הוא מכלל המאמרים הנפלאים בדברי חכמים וכו' עיי"ש. וע"ע עקידת יצחק שער לו. ט. 'אמר ר' שמעון, אמר קוב"ה הביאו עלי כפרה בר"ח, 'עלי' ודאי, בגין דיתעבר ההוא חיויא ויתבסס מאן דבעיא עלי, כמה דכתיב 'שרפים עומדים ממעל לו', ועל דא כתיב בקורח (במדבר טז, יא) 'הנועדים על ה' דבגיניהון אתער מאן דאתער דאתי מסטרייהו, אוף הכא 'הביאו עלי כפרה' 'עלי' ממש, בגין דיתבסס ויתעבר ולא אשתכח חיויא באתר דשארי, וכ"כ למה, על שמיעטתי את הירח ושלטא בה מאן דלא

ספר
דגל מחנה
אפרים

נופל. וכן היה המעשה בנחום איש גם זויב, שאמר גם זו לטובה, ומצא בחינת החסד שיש בו, ונמתק ונעשה חסד, והוא שאמר אליהו במעשה שהיה שם, מעפרא דאברהם הוא, והינו בחינת אברהם שהוא

חסד, ואז הוא עלה והם נפלו ונשברו, ודי למבין, פי יש בכאן להאריך, והמשכיל יבין על פי דברי אדוני אבי זקני זללה"ה, שהרי"ש הוא חכמה^י, וחכמה שרשה גבורה^י, והבן:

פְּרֻשֵׁת פִּינְחָס

פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. לְבָאָר זֶה נִקְדָּים לְבָאָר הַפְּסוּק (תהלים קמו, ב) 'בוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה' נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנַס', הֵינּוּ הַנְּשָׁמוֹת אֲשֶׁר נָפְלוּ וְנִדְחוּ מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹנוֹתֵיהֶם רַחֲמָנָא לִיְצִלֵן, וְזֶהוּ 'נִדְחֵי',

צדיקים
במיתתם
קרויים חיים
שמדבקים
עצמם
לשרשם חי
כל החיים בלי
צמצום הגוף

הֵינּוּ 'נִדְ חֵי', שֶׁהוּא נִד מִן חֵי הַחַיִּים, הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא חֵי הַחַיִּים, וְהֵם נִדְחוּ מִמֶּנּוּ רַחֲמָנָא לִיְצִלֵן בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, כִּי הֵם נִעְשׂוּ מֵתִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֵי הוּא, לְכֵן הַצְּדִיקִים הַדְּבָקִים בָּהּ נִקְרָאִים חַיִּים, כְּמוֹ 'בֶּן אִישׁ חֵי' (שמואל ב כג, ט)

צִוּוֹנִים וּמִקּוּרוֹת

בלא יחוד מזה נמשך כל הרעות וכל הרהורים רעים לאדם רחמנא ליצלן, וכשמאמין בזה ונופל עליו יראה ופחד בזוכרו זה, בזה גורם שנעשה יחוד יראה עם נורא, ואז יתפרדו כל פועלי און, עד כאן. וע"ע פר' בהעלותך ד"ה וזה י"ל שמרומז: 'וכמו שאמר אא"ז זללה"ה מפורש, כי כל המלחמות שבעולם היא מחמת שמלכות היא בלא יחוד רחמנא ליצלן' וכו'. נב. תענית כא. 'ואמאי קרו ליה נחום איש גם זו, דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר גם זו לטובה, זימנא חודא בעו לשדורי ישראל דורון לבי קיסר, אמרו מאן ייזיל, ייזיל נחום איש גם זו דמלומד בניסין הוא, שדרו בידיה מלא סיפטא דאבנים טובות ומרגליות, אזל בת בההוא דירה, בליליא קמו הנך דיוראי ושקלינהו לסיפטיה ומלונהו עפרא, כי מטא התם שרינהו לסיפטא חזנהו דמלו עפרא, בעא מלכא למקטלינהו לכולהו אמר קא מחייכו בי יהודאי, אמר גם זו לטובה, אתא אליהו אדמי ליה כחד מינייהו אמר ליה דלמא

הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון הוא דכי הוה שדי עפרא הוה סיפיה, גילי הוה גירי, דכתיב (ישעיה מא, ב) 'יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו', הויא חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה, בדקו מיניה וכבשוה, עיילו לבי גנויה ומלוהו לסיפטיה אבנים טובות ומרגליות ושדרוהו ביקרא רבה' וכו'. נג. ז"ח תיקונים ח"ב צג. 'רי"ש איהו חכמה ראשית חכמה'. וע"ע לעיל פר' בשלח ד"ה ובני ישראל: "אלהים תן במדבר הר'. שמעתי מן אדוני אבי זקני זללה"ה על תן במדבר הר, היינו שהוא תפלה להשם יתברך שיתן הר היינו הרי"ש שהוא חכמה על דרך דכתיב (תהלים קיא, י) 'ראשית חכמה' במדבר היינו דיבור, ר"ל שיהיה יחוד דיבור שהוא מלכות סוף כל המדרגות, עם חכמה'. נד. שעת רצון על זוה"ק ח"ב קפ. 'שורש החכמה היא גבורה כי החכמה העליונה והקדומה מכולם שהיא חכמה סתימאה דא"א נתלבש בתוכה הגבורה דעתיק יומין וזכור כלל זה'.

כְּדַבְּרֵי רַז"ל (ברכות יח.)^א, שֶׁהֵם מְדַבְּקִים עֲצָמָם לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁרְשָׁם שֶׁהוּא חַי לְכָל הַחַיִּים, וְלִכֵּן אֶפְלוּ בְּמוֹתָם נִקְרְאוּ חַיִּים, וְזֶהוּ גְדוּלַּיִם צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחִייתָהֶם (חולין ז:), פְּרוּשׁ, כִּי בְּחִייתָהֶם הֵם מְצַמְצָמִים בְּגוּפָם, לְאַפּוּקֵי לְאַחַר מוֹתָם הֵם בָּאִים לְבְּחִינַת גְּדוּלוֹת, וְלִכֵּן יֵשׁ צְדִיקִים שְׂזוּכִים לְזֶה בְּחִייתָהֶם, כְּמוֹ 'עוֹלָמָךְ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ'^ב (פסחים סח.), כִּי הֵם מְזַכְּכִים גּוּפָם וְכָל מַעֲשֵׂיהֶם הַגְּשָׁמִיִּים לְחַי הַחַיִּים בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכִין לְבְּחִינַת הַגְּדוּלוֹת בְּחִייתָהֶם, וְהוּא 'עוֹלָמָךְ' לְשׁוֹן הָעֵלָם, מֵה שְׁנַעְלָם וּמִפְּלֵא וּמִכֶּסֶה 'תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ':

לְכֵן דָּרְשׁוּ חַז"ל^ג שְׁעֵתִידִים צְדִיקִים לְהַחֲיוֹת מֵתִים, וְכָל מַעֲשֵׂי ה' יִהְיֶה בְּיָדָם^ד, כִּי הַצְּדִיקִים מְחַיִּים מֵתִים תְּמִיד, דִּהְיִינוּ נִשְׁמוֹת שְׁנַפְּלוּ הַנִּקְרְאוּ מֵתִים, הֵם מְחַיִּים אוֹתָם, וְהֵם פּוֹקְדִים גַּם בֵּן עֲקָרוֹת^ה, פְּרוּשׁ כִּי עָקַר לְשׁוֹן עֲקִירָה, הִינּוּ דְבָרִים שְׁנַפְּלוּ וְנַעֲקְרוּ מִשִּׁרְשָׁם וְהֵם פּוֹקְדִים אוֹתָם, הִינּוּ שְׂמַחְבָּרִים וּמְיַחֲדִים אוֹתָם לְשִׁרְשָׁם, כְּמוֹ 'דָּם מִפְּקֹד פְּקִיד' (כתובות ה:), פְּרוּשׁ מְחַבֵּר וְכַנּוּס בְּמָקוֹם אֶחָד, וְעַל יָדֵי זֶה זוֹכִין

צדיקים מחיים נשמות שנפלו הנקראים מתים ומחברים אותם לשורשם

לְבָנִים, כְּמוֹ 'וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה' (בראשית כא, א), לְשׁוֹן חֲבוּר, כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא נִשְׁמוֹת בְּכָל יוֹם חֲדָשִׁים לְבָקָרִים, וּבְהַתְחַבְּרָם הַעֲקָרִים אֶל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גַּם בֵּן בּוֹרְאִים נִשְׁמוֹת חַיִּים, וְכֵמוֹ 'וַיִּזְכֹּר ה' אֶת רַחֵל' (שם ל, כב), וַיִּזְכְּרָהּ בָּא מִן הַמַּח. כִּי יֵשׁ מַח הַזְּכָרוֹן וְהוּא מְחַיֶּה אֶת הָאָדָם, וְלִכֵּן הַצְּדִיקִים נִקְרְאוּ גְדוּלַיִם, וַיִּמְהוּ גְדוּלָה, לְשׁוֹן הַתְּפַשְׁטוֹת הַחַיּוֹת, וְכֵמוֹ 'וְהַתְּגַדְּלֵתִי וְהַתְּקַדְּשֵׁתִי' (יחזקאל לח, כג), כְּמוֹ כֵּן הַצְּדִיקִים מְתַגְּדְּלִים, וַיִּמְהוּ גְדוּלְתָם, שְׂמוּסִיפִין קְדָשָׁה, הִינּוּ שְׂבָאִין לָהֶם תְּמִיד בְּכָל עֵת מַחִין חֲדָשִׁים בְּחֻכְמָה וּבְכִינָה וְדַעַת הַנִּקְרָא קְדָשָׁה, כִּי חֻכְמָה מַח הַפּוֹלֵל נִקְרָא קְדָשׁ, כְּמוֹ 'שָׁמֶן מְשַׁחַת קְדָשׁ' (שמות ל, לא). וְזֶהוּ יֵשׁ לְפָרֵשׁ 'וְאַמְלֵא אֶתֹךְ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחֻכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת, לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכָה' (שם לא, ג ה). פְּרוּשׁ, אֶפְלוּ בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה שִׁשָּׁם הַמְּלָאכּוֹת הַגְּשָׁמִיִּים, הַכֹּל נַעֲשׂוּ בְּחֻכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת:

לְכֵן הַצְּדִיק נִקְרָא בְּשֵׁם חוֹתָם^ו, כִּי יֵשׁ בּוֹ חוֹתָם הַמְּלָךְ, חוֹתָם אֲמַת, וְזֶהוּ 'תְּתַהַפֵּף כְּחֹמֶר חוֹתָם וַיִּתְיַצְּבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ'

הצדיק שאינו משנה דיוקן צלם אלוקים נעשה לבוש לדבקים בו

◆ ציונים ומקורות ◆

ד. עיין לעיל פר' בלק ד"ה הנה מצינו: 'הנה מצינו במאמרם ז"ל שצדיקים עושים מעשי ה', מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרות אף אלישע כן, מה הקדוש ברוך הוא מחיה מתים אף אלישע כן, וכן הרבה ענינים'. ועיין בר"ר עז, א. ה. עיין בר"ר שם. ו. זוה"ק ח"ג רצו. 'וחכמה עלאה קודש אקרי'. וע"ע שם לד. 'רבי חייא פתח, 'כי עמך מקור חיים באורך נראה אור' (תהלים לו, י), 'כי עמך מקור חיים' דא שמן עלאה דנגיד ולא פסיק לעלמין, דשריא בגו חכמה עלאה דכלא, הדא הוא דכתיב 'כי עמך', עמך שריא ולא מתפרשא מנך לעלמין, בחביבותא דכלא'. ז. עיין תיקו"ז קלה:

א. 'ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל הוא הכה את שני אריאל מואב והוא ירד והכה את הארי בתוך הבור ביום השלג', בן איש חי, אטו כולי עלמא בני מיתי נינהו, אלא 'בן איש חי' שאפילו במיתתו קרוי חי'. ב. 'כי הוּו מפטרי רבנן מבי רבי אמי ואמרי לה מבי רבי חנינא אמרי ליה הכי עולמך תראה בחיך ואחרינתך לחיי העולם הבא ותקותך לדור דורים, לבך יהגה תבונה' וכו'. ג. פסחים סח. 'אמר רבי יונתן, עתידים צדיקים שְׂיַחֲיוּ מֵתִים, שְׁנֵאמַר (זכריה ה, ד) 'עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים', וכתיב (מלכים ב ד, כט) 'ושמת משענתי על פני הנער'.

(איוב לח, יד), פְּרוּשׁ, הַצַּדִּיק נִקְרָא תָמִיד חוֹתֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאִינוּ מְשַׁנֶּה לְעוֹלָם דְּיוֹקְנוֹ שֶׁהוּא בְּצֶלֶם אֱלֹקִים. וְהִנֵּה דֶרֶךְ הַחוֹתֵם, כְּשִׁחוֹתְמִין אוֹתוֹ עַל הַשְּׁעוּה, אַזִּי נִתְהַפְּכִים הָאוֹתִיּוֹת הַבּוֹלְטִים בְּתוֹךְ הַשּׁוֹקְעִים, וְהָאוֹתִיּוֹת הַשּׁוֹקְעִים הֵם לְבוּשִׁים אֶל אוֹתִיּוֹת הַבּוֹלְטִים וּמְלַבִּישִׁים אוֹתָם, וְהֵם נוֹקְבִין אֶל הַבּוֹלְטִים וּמְגַבִּילִים אוֹתָם, וְלָכֵן כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְצוּרֹת לְזֶה (שבת ל:)¹ שֶׁהוּא צַדִּיק, הֵינּוּ לְצוּרֹת וּלְחֻבֵּר וּלְיַחַד אֶת זֶה שֶׁהוּא צַדִּיק, כִּי כְּשֶׁהָעוֹלָם מִחֻבְרִים אֶל הַצַּדִּיק נֶעֱשֶׂה יְחוּד, וְזֶה 'תִּתְהַפֵּף כְּחֹמֶר חוֹתֵם', הֵינּוּ כְּדֶרֶךְ הַחוֹתֵם שֶׁנִּתְהַפְּכוּ הָאוֹתִיּוֹת כְּשִׁחוֹתְמִין אוֹתוֹ עַל הַחֹמֶר וְנֶעֱשׂוּ הָאוֹתִיּוֹת הַשּׁוֹקְעִים בּוֹ לְבוּשׁ אֶל הַבּוֹלְטִים וּמְגַבִּילִים אוֹתָם, כֵּן הוּא גַם כֵּן מִי שֶׁהוּא דְבוּק לְצַדִּיק הַנִּקְרָא חוֹתֵם, 'וַיִּתְיַצְבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ', שֶׁהַצַּדִּיק נֶעֱשֶׂה לְבוּשׁ לְאוֹתָן הַדְּבָקִים בּוֹ וּמְגַבִּיל אוֹתָם שֶׁלֹּא לְצֵאת חוּץ מִהַסֵּיג וְגֵדֶר ה', וְהוּא מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּשֶׁהָעוֹלָם הֵם מִחֻבְרִים אֶל הַצַּדִּיק: וְזֶה יֵשׁ לֹמֵר הַרְמֵז בְּגִמְרָא (חגיגה כ:): 'חֹמֶר בְּקִדְשׁ מִבְּתְרוּמָה, שְׁמִטְבִּילִין כְּלִים בְּתוֹךְ כְּלִים לְתְרוּמָה אֲבָל לֹא לְקִדְשׁ, עַד כָּאן. כִּי יְדוּעֵי² יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים כְּלִים, כְּמוֹ 'וְכִפְלָה תַעֲדָה כְּלִיהָ' (ישעיה סא, י), הֵינּוּ נִשְׁמוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא מְקוּהָ, וְזֶהוּ 'מְקוּהָ יִשְׂרָאֵל ה'' (ירמיה

הדבקים
מהצדיק הדבוק
בקב"ה נטהרים
הם על ידו

יז, יג), מֶה הַמְּקוּהָ מְטַהֵר אֶת הַטְּמְאִים וְכוּ' (יומא פה:). נִמְצָא הַצַּדִּיק שְׁמִדְבֵק עֲצָמוֹ תָמִיד לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אַזִּי בְּזֶה הוּא מְטַהֵר נַפְשׁוֹ, וְכִשְׁהָעוֹלָם מְדַבְּקִים בְּצַדִּיק אַזִּי הֵם גַּם כֵּן מִתְטַהֵרִים. וְזֶהוּ שְׁאֲמַרְתִּי 'מְקוּהָ יִשְׂרָאֵל ה'', הֵינּוּ אֵלּוֹ שְׁלֹשָׁה הֵם בְּחִינֵה אַחַת, 'מְקוּהָ' הוּא מְטַהֵר, 'יִשְׂרָאֵל' הֵינּוּ הַצַּדִּיק וְהֵרָאשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל גַּם כֵּן מְטַהֵר, 'ה'' הוּא בְּוֹדָאֵי מְטַהֵר. וְהִנֵּה יְדוּעֵי יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים קִדְשׁ, כְּמוֹ 'קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה'' וְגו' (ירמיה ב, ג):

וְזֶה יֵשׁ לֹמֵר הַמְּשִׁיב פְּרוּשׁ הַמְּשַׁנֶּה, 'חֹמֶר בְּקִדְשׁ', 'חֹמֶר' הוּא לְשׁוֹן חֻבּוּר, כְּמוֹ 'הִיָּה דוֹרֵשׁ כְּמִין חֹמֶר' (קידושין כב:), פְּרוּשׁ צְרוּר, עֵינֵי שְׁמִי³, וְהֵינּוּ שְׁיֵשׁ מַעֲלָה בְּקִדְשׁ הֵינּוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם מִחֻבְרִים וְנִאֲגָדִים וּמְצַרְרִים זֶה בְּזֶה, 'מִבְּתְרוּמָה' הֵינּוּ שְׁמִרְמִין זֶה אֶת זֶה, וְהֵאֵיף הוּא, וּמְפָרֵשׁ יוֹתֵר, 'שְׁמִטְבִּילִין כְּלִים בְּתוֹךְ כְּלִים', שֶׁהַצַּדִּיקִים שְׂבָהֵם נֶעֱשׂוּ כְּלֵי טְהָרָה לְטַהֵר בְּתוֹכָם הַמְּקַרְבִּים לָהֶם, וְנֶעֱשׂוּ לָהֶם בְּחִינַת מְקוּהָ טְהָרָה עַל יְדֵי אֱלֹהוֹת שְׂבָתוֹכָם הַנִּקְרָא 'מְקוּהָ יִשְׂרָאֵל ה'', 'לְתְרוּמָה', הֵינּוּ מִי שֶׁעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ לְבוּשׁ וְכִלִּי אֶל הַצַּדִּיק שְׁיָרִים אוֹתוֹ אַזִּי מִתְטַהֵר כְּנֹל, 'אֲבָל לֹא לְקִדְשׁ', הֵינּוּ מִי שְׁאוּמֵר שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ קִדְשׁ, וְהֵם הַמְּתַפְּלְגִים וּמִתְחַלְקִים מִן הַצַּדִּיקִים, כְּמוֹ עֲדַת קָרַח שְׁאָמְרוּ 'כִּי כָל

הנפרד וחלק
מהצדיק אינו
יכול לטהר
על ידו

◆ ציונים ומקורות ◆

לפני מי אתם מטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר (יחזקאל לו, כה) 'וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם' ואומר 'מקוה ישראל ה'' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל'. יא. זוה"ק ח"ב קכב. יב. רבן יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה כמין חומר. רש"י שם: 'חומר' צרור המרגליות וצרור הבושם תלוי בצואר לתכשיט'.

ח. 'סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם', מאי 'כי זה כל האדם', שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה רבי שמעון בן זומא אומר, לא נברא כל העולם כולו אלא לצוות לזה. רש"י שם: 'לצוות', צוותא. וע"ע ברכות ו: ט. זוה"ק ח"ג קצט: 'וככלה תעדה כליה', מאן 'כליה', אלין ישראל דאינון כלים'. י. 'אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל

ספר
נעם
אלימלך

הלומד לשמָה להעלות התורה והמצוות של זה שלמד שלא לשמָה, כי יכלת בידו להמשיכו נשמָה לתורתו של זה שעשה הגוף לבר, * וזהו הפרוש 'מתוך שלא לשמָה בא לשמָה', פרוש שהתורה היא תבא ליד הלומד לשמָה והוא יתקנה על ידי אברי הנשמָה: *

וזהו גם כן יכול להיות כגון הפסוק (תהלים קב, א) 'תפלה לעני כי יעטוף כו', פרוש, 'עני' הוא הנקרא העני בדעת^{מא}, ואינו יכול לכוון בתפלתו, ונתקנתו שיחבר את עצמו עם הצדיק הגמור המכוון בתפלה^{מב}, והוא יעלה את תפלת העני עם תפלתו הזכה, כי תפלת העני נשארה בלא נשמָה, והצדיק נותן בה חיות, ועל ידי זה תפלתו עולה: *

וזהו 'תפלה לעני', איך יעשה שתקופל תפלתו לרצון, ומפרש הכתוב 'כי יעטוף', פרוש שיחבר עם הצדיק גמור,

העני בדעת שאינו יכול לכוון בתפלתו יתחבר לצדיק ותעלה תפלתו

ו'יעטוף' הוא לשון חבור, וזהו 'ולפני ה' ישפך שיחו', פרוש שהצדיק ישפך את השיחה של העני לפני ה' לקבלה באהבה: *

וזהו פרושו גם כן, 'וירא פינחס', דהלומד תורה לשמָה נקרא הלמוד הזה בשם 'ראיה', כי פונתו בלמודו לראות המצוה הכתובה בלמוד ההיא למען עשותה^{מג}, * מה שאין כן הלומד שלא לשמָה פונתו פדי להקרא רבי^{מד}, * וזהו 'וירא פינחס', הכתוב מעיד עליו שתורתו היא לשמָה הנקרא בשם 'ראיה'. והנה זמרי היה נשיא שבט מישראל, והיה גדול בתורה, * וכאשר ראה פינחס שעשה המעשה ההוא, הבין שתורתו היא שלא לשמָה כל מה שלמד, ונמצא שלא נברא מתורתו רק הגוף של התורה, ולכך 'ויקח רמח' בידו', פרוש את הרמ"ח אברי הגופיים של זמרי לקח בידו, לתקנו ולהשפיע להם חיות בתוכם, וקל להבין: *

פנחס למד לשמחה והבין שזמרי למד שלא לשמחה ולקח רמ"ח אבריו לתקנו

פְּרִשְׁת פְּנַחֶס

וידבר כו'. פינחס בן אלעזר בן כו' עד ולא כליתי כו'. ופרש רש"י 'לפי שהיו השבטים מבזין אותו, הראיתם בן פוטי זה שפטם כו', והרג נשיא שבט

כשרואים שהצדיק עושה דבר באהבה ויראה יכולים להבין שיש מצוה באותו הדבר

מישראל, לכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ויש להקשות, וכי הם לא היו יודעין מזה שמצד אב הוא מיחס ואף על פי כן דברו, ומה הועיל שנכתב

ציונים ומקורות

מחמת הצדיק שהוא מתפלל ומעלה דורו, ובלבד שלא ינתק עצמו מהם במחשבתו. מג. עיין תוי"ט אבות ג, ט ד"ה כל שיראת חטאו. מד. עיין תענית ז. תוד"ה וכל העוסק. א. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי.

מא. נדרים מא. אמר אביי, נקטינן אין עני אלא בדעה. מב. עיין מאור עינים פר' בשלח ד"ה ואל ימעט: 'הכל יעשה באחדות עם כל ישראל ועם כל הצדיקים, שיקשר מחשבתו ויכלול עצמו עמהם. לכן אומרים קודם כל מצוה 'לשם יחוד קב"ה ושכינתיה בשם כל ישראל'. ולפעמים נתעורר באדם חשק לעבוד עבודה תמה ולהתפלל, הוא

בתורה היחוס של אהרן, * ונראה לפרש, דהנה יש כמה בני אדם שאינם מרגישים איזה דבר אם בא לידם אם לעשות הדבר שהוא או לאו, לפי שאין מבינים לנטות עצמן אם יש מצוה בעשות הדבר ההיא, פי היצר הרע מסמא את עיני האדם לבלתי ראות האמת חלילה, אלא כשרואין צדיק אחד שעושה הדבר ההוא, והצדיק הוא עושה הדבר באהבה ויראה כל כף, עד שכל הרואין אותו מעידין על הדבר שהוא מצוה גדולה לעשות כמעשהו, אף על פי שמתחלה לא ידעו אם יש מצוה בה: *

בני לא ידעו כיצד זכה פנחס לידע שיש מצוה להרוג את זמרי ועל זה ייחסו הכתוב

בן היה הדבר כאן, שאצל השבטים בתחלה לא הבינו את המצוה של הריגת זמרי, וכמו שאמרו (סנהדרין פב.)² שנתעלמה ממנו הלכה, וכשבא פנחס ועשה הדבר הזה בכח קדשתו הגדולה, אז הרגישו כלם פה אחד שזה מצוה גדולה להרוג אותו, אף על פי שהוא נשיא, לכך היה בעיניהם חדוש גדול על פניו פנחס שהיה מצד אם בן פוטי, * ויעשה דבר גדול כזה, מה שלא עלה בלבם כלל שזה הוא מצוה, ואיך בא זה לפי פנחס לידע מן הסוד ההוא. לכך מתרץ הכתוב לומר, לא יהיה הדבר חדוש בעיניכם, הלא הוא היה גיין אהרן ועמדה לו זכות אהרן. * והם שדברו, חלילה לא מחמת גנאי דברו, אלא כמתמיהים על עצמם, איך לא הרגישו בדבר לעשות כמעשהו הקדוש והטהור: *

היוצא לנו מזה, שאחר שעשה פנחס דבר זה, הכניס קנאה בלב עם הקדש שמהיום והלאה יביטו על ארחתיהם בעינא פקיקא להיות זריז ונשכר במצות ה'. * והנה האדם העובד ה' מעצמו ולפי שכלו, אז אינו יכול להגיע לעלות פי אם עד מקום ששכלו מגיע, וכפי שרשו וכח הבנתו, * אבל כשאדם רואה מחברו דבר טוב, והוא מקנא עצמו בו עשות גם כן כף, הקנאה מביאה שיעשה אפלו שלא כדרך הטבע, ויכול לעלות למעלה על ידי זה, ולכך כתיב (משלי כג, יז) 'אל תקנא כו' כי אם ביראת ה' כל היום': *

הבוקנא כמעשה טוב של חברו זה מביאו לעשותו אף למעלה מדרך הטבע

וזהו פניחס בן אלעזר כו' השיב כו', על ידי בקנאו את קנאתי בתוכם, פרוש שהכניס בלב ישראל הקנאה ביראת ה' כו', 'ולא כליתי' פרוש הדבר הזה הוא דבר שאין בו פליון, * 'לכן אמור הנני נותן לו בריתי שלום' פי האדם הנקרא עובד ה' באמת הוא השלם בעובדיה, ומי גרם זה, פניחס בגדל קדשתו, ולכך נתתי לו ברית שלום, * ועין עליו:

ע"י שגרם פנחס לבני קנאה ביראת ה' זכה בברית שלום

בדרך אחר, פי מלת 'בתוכם' הוא שפת יתר לכאורה. * ונראה לפרש בהקדים פרוש 'אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם' (מלאכי ג, ו). * למשל מי שיש לו אבן טוב, רק שאינו מבין גדולתו, ובכל פעם שמסתכל בו הטיב, הוא רואה ומבין גדל מעלתו יותר ויותר, והאבן הזה אין בו השתנות בעצמותו. * כן הנמשל,

אין סוף ותכלית להשגה וע"י הסתכלות ברוממות אל וגדולתו ישיג יותר ויותר

◆ ציונים ומקורות ◆

בבלוריתה והביאה אצל משה, אמר לו, בן עמרם זו אסורה או מותרת, ואם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך, נתעלמה ממנו הלכה, געו כולם בבכיה.

ב. 'הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא, אמרו לו, הן דנין דיני נפשות ואתה יושב ושותק, מה עשה, עמד וקיבץ עשרים וארבעה אלף מישראל והלך אצל כזבי וכו', תפשה

הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא יִתְעַלֶּה אֵין בּו שׁוּם הַשְׁתַּנּוּת חֲלִילָה, וְהוּא אֶחָד פְּשׁוּט הָאֲמַתִּי, וְכָל זְמַן שְׁאָדָם מְסַתְּפֵל וְרוֹאֶה בְּגְדוּלוֹתָיו וְרוּמָמוֹתָיו, הוּא מְשִׁיג בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר גְּדֹל רוּמָמוֹתוֹ, וְאֵין קֶץ וְסוֹף לְרוּמָמוֹתוֹ לְהַשְׁיגוֹ. * וְזֶהוּ 'אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי, * לְכֵן וְאַתֶּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא כְלִיתֶם, * רְצָה לֹמַר שְׁבַלְתִּי אֶפְשָׁרִי לְכֶם לְבֹא אֶל כְּלוֹת הַסּוֹף הַשְּׁגָתוֹ, וְאֵין לְכֶם תְּכֻלָּה וְסוֹף לְהַשְּׁגָתוֹ: *

גם כשיש
לישראל
אחדות אין קץ
להשיג מעלתם

וְזֶהוּ 'אַלְקִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב' (תהלים מח, ד), * רְצָה לֹמַר כְּשְׁאָדָם רוֹאֶה שְׁיָהָא אַלְקִים שׁוֹכֵן בְּאַרְמְנוֹתָיו, הֵינּוּ בְּגוּפוֹ וּבְתוֹכוֹ, שֶׁהוּא מְחַשֵּׁב וּמְסַתְּפֵל בּו תְּמִיד, * אִזְּנוֹ נֹדַע לְמִשְׁגָּב, פְּרוּשׁ אִזְּנוֹ נֹדַע שֶׁהוּא גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ וְנִשְׁגָּב וְאֵין חֶקֶר לְתַבּוּנָתוֹ. * וְנִמְצָא בְּזְמַן שִׁשְׂרָאֵל מְסַתְּפֵלִין וְרוֹאֵין בְּגְדוּלוֹתָיו, אֵין יְכוּלִים לְבֹא אֶל סוֹף הַשְּׁיגוֹ. * וְכִמוֹ כֵּן יִשְׂרָאֵל כְּשִׁישׁ לְהֵם אַחְדוּת, גַּם כֵּן אֵין סוֹף וְקֶץ לְהַשְׁיג מַעְלָתָם: *

וְהִנֵּה יֵשׁ ב' מְדַרְגּוֹת בְּבְנֵי אָדָם, שְׁפִלִים וְרִשְׁעִים בְּרָאוֹתָם הַצְּדִיק שֶׁהוֹלֵךְ בְּצַדִּיקוֹ וְתוֹמוֹ מִתְקַנָּאִים בּו וּמִתְקוּטְטִים

מי שדבריו
מותקבלים אל
לב שומעים
בודאי דבריו
יוצאים מן הלב

וְעוֹרְרִים עָלָיו, בְּאֲמָרָם כְּוֹנְתֶם לְקַנָּא קַנְאָת ה' צְבָאוֹת הַבּוֹעֵר בְּלִבָּם, * וַיֵּשׁ צְדִיקִים הַמִּתְקַנָּאִים בְּאֲמַת קַנְאָת ה' צְבָאוֹת בְּרִשְׁעִים גְּמוּרִים, וּמֵאֵן נוֹכַח מִי הָאֲמַת אֲתוֹ, הִזָּה אוֹ זֶה. * אֶלָּא כֵּן הַדְּבָר, מִי שְׁדַבְּרִיו נִשְׁמָעִים וּמִתְקַבְּלִים אֶל הַלֵּב בְּוֹדָאֵי דְבָרָיו כְּנִים וְאַמִּיתִים¹, וְהוּא הַצְּדִיק שְׁדַבְּרִיו יוֹצֵאִים מִן הַלֵּב וְנִכְנָסִים אֶל הַלֵּב², וְעַל יְדֵי זֶה יֵבֵא אַחְדוּת לְהֵם בֵּינוּ לְבֵינָם: * וְזֶהוּ 'וַיֵּרָא פִּינְחָס כּו', בְּתוֹכָם', פְּרוּשׁ שְׁנִכְנַס קַנְאָתוֹ אֶל לִבָּם וּבְתוֹכָם, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם הַמַּעֲשֶׂה דְפִינְחָס, * וְלֹא כְלִיתִי כּו', רְצָה לֹמַר עַל יְדֵי זֶה אֵין סוֹף וְתְכֻלָּה לְהַשְׁיג לֹא אוֹתִי וְלֹא יִשְׂרָאֵל, מִחֲמַת שֶׁהֵם מְסַתְּפֵלִים בְּגְדוּלוֹתֵי וְרוֹאִים וּמְבִינִים שְׁאֵין לִי סוֹף וְתְכֻלָּה, וּמִחֲמַת שְׁיֵשׁ לְהֵם אַחְדוּת אֵין תְּכֻלָּה לְהַשְׁיגָם גַּם כֵּן, וּמִלַּת 'אֶת' פְּרוּשָׁה כְּמוֹ 'עַם' בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְקַל לְהִבִּין: *

קנאת פנחס
נכנסה ללבם
והוטב בעיניהם
מועשיו

אוֹ יֹאמֵר עַל דְּרָךְ הַפְּשׁוּט, דְּהִנֵּה כְּבֹר דְּקַדְקַנְוִי כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (תהלים נב, ג) 'חֶסֶד אֶל כָּל הַיּוֹם', וְכְתוּב אֶחָד אוֹמֵר (שם ז, יב) 'אֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם'. וְנִרְאֶה,

ע"י שהצדיק
עושה דין
למטה וכועס
ומוכיח לאדם
מבטל ממנו דין
של מעלה

◆ ציונים ומקורות ◆

העדה ויקח רמח בידו. ושם, י - יא: 'וידבר ה' אל משה לאמר, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי'. ז. עיין זוה"ק ח"ג ל: "אל' בכל אתר חסד הוא, כמה דאת אמר (דברים י, יז) 'האל הגדול', ודא נהירו דחכמה עלאה, ואת אמרת 'ואל זועם בכל יום', שביק קרא כל אלין שמהן ואחיד בהאי, אי הכי לא קיימין מילי וכו', 'אל' בכל אתר נהירו דחכמתא עלאה הוא וקיימא בקיומיה בכל יומא, דכתיב 'חסד אל כל היום' וכו'. וע"ע רבינו בחיי במדבר יב, יג.

ג. עיין הכשרת האברכים מבוא השערים פ"ד: 'שורש ישראל למעלה מהספירות וכו', שעל ידם עלה ברצונו הפשוט להאציל את הספירות, א"כ הם קודמים וגרמו את הספירות. וכיון שכנ"ל מהאר"י זצ"ל למעלה מהספירות, אין לנו רשות להשיג ולא לדבר, לכן תבין בזה את אשר איתא בסה"ק נועם אלימלך בפ' פנחס שישראל כשהם באחדות אין בהם השגה'. ד. עיין ברכות ו: 'ואמר רבי חלבו אמר רב הונא, כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין'. ה. עיין ספר הישר לרבינו תם שער יג. ו. במדבר כה, ז: 'וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך

סֵפֶר
מֵאוֹר
עֵינַיִם

פְּרִשְׁת פְּנִיחָס

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. פְּנִיחָס בֶּן אֶלְעָזָר וְגוֹמֵר. הֲנִי נֹתֵן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹמֶה. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּש"ס (זכחים קא:) 'לא נתפּהן פְּנִיחָס עַד שֶׁהֲרֹגוּ לְזַמְרִי'. לְהִבִּין לְשׁוֹן 'לֵאמֹר' שֶׁהוּא לְיִשְׂרָאֵל, כִּי הָאֱמִירָה לְפְנִיחָס נֶאֱמַר בְּפֶתוּב מִפְּרֵשׁ 'לִכֵּן אָמַר לוֹ הֲנִי נֹתֵן לוֹ וְגו', וּמֵהוּ הָאֱמִירָה לְיִשְׂרָאֵל. גַּם לְהִבִּין לְשׁוֹן 'הַשִּׁיב' וְלֹא אָמַר 'הִסִּיר אֶת חֻמְתִּי וְגו':

דְּנוּדָע מֵה שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לִי אֵין פְּרַעֲנִיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל וְאֵין טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם

כשבנ"י עושים משכן בלבם לה' מיוחדים כל העולמות לא"ס ב"ה

אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. שֶׁהוּא כְּאֱמֹר אֶצְלָנוּ בְּמִקּוֹם אַחֲרֵי שֶׁהִנְהִיגוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת מְסוּר בְּיַד יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן קוֹמָה שְׁלֵמָה בְּס' רַבּוֹא נְשִׁמוֹתֵיהֶם", שֶׁהֵן חֵלֶק ה' מִמְּשִׁי, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שמות כה, ח) 'וְשִׁכְנֹתֵי בְּתוֹכָם', וְנֶאֱמַר (תהלים עח, ס) 'אֶהְלֵ שִׁכְנֵי בְּאֲדָם"', שֶׁשִׁכְנֵינוּ יִתְבַּרְךְ הוּא מִמְּשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל בְּקָרֵב לְבַבֵּיהֶם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שם עג, כו) 'צוּר לְבַבֵּי', שֶׁצָּרִיף כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת לְבוֹ מְשָׁכֵן לְבוֹרָא יִתְבַּרְךְ, שֶׁלֹּא יֵהָא חֵלֶק הַמְּשַׁפֵּעַ בּוֹ, מִפְּרֵד חַס וְשְׁלוֹם מְשַׁרְשׁוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּח בְּיָדוֹ לְיַחַד

◆ צִיּוּנִים וּמִקּוּרוֹת ◆

ו'אתה נפחת בי' (ברכות ס:), וכמ"ש בזוהר 'מאן דנפח מתוכיה נפח', פי' מתוכיותו ומפנימיותו, שתוכיותו ופנימיותו החיות שבאדם מוציא בנפחתו בכח'. ז. ראה אלשיך שמות כה, ח: 'ועוד יתכן דרך שני בביאור הכתובים, והוא בשום לב אל אומרו 'ושכנתי בתוכם' ולא אמר בתוכו, והוא כי הנה שמעתי לומדים מכאן כי עיקר השראת שכינה באדם הוא ולא בבית, מאומרו 'בתוכם' וכו'. כי הלא 'היכל ה' המה', וכאשר המה ראויים להשרות שכינה בנשמותם, ישתלשל ויתפשט השפע אל היכל ה', כי למענם להיות אתם, משכן את שמו יתברך במקום ההוא, כי נפשותם הם המשכן האמיתי, ומהם יתפשט אל המקום המיוחד ההוא וכו', וזהו 'ושכנתי בתוכם', כי אין הוא יתברך עושה עיקר מהעצים ואבנים, כי אם מהאנשים צדיקים אשר נפשותיהם משכנות לאביר יעקב'. ח. ראה אוה"ח ויקרא כו, יא: 'ונתתי משכני בתוכם', פירוש על דרך אומרו 'אוהל שיכן באדם', שעיקר משכנו יתברך הוא תוך נשמות עם קדושו'. ט. 'כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי

א. 'וידבר ה' אל משה לאמר. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו'. עד 'והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם'. ב. עיין אור החיים במדבר כה, י: 'צריך לדעת למי יאמר, אם לפינחס, לא היה צריך לומר אחר כך 'לכן אמור', שכבר אמר שיאמר לו הדברים, ועוד סדר הדברים יגיד שלא כן הוא'. ג. 'במות סג. 'כל משפחות האדמה' (בראשית יב, ג), אפילו משפחות הדרות באדמה אין מתברכות אלא בשביל ישראל, 'כל גויי הארץ' (שם יח, יח) אפילו ספינות הבאות מגליא לאספמיא אינן מתברכות אלא בשביל ישראל וכו'. א"ר אלעזר בר אבינא אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר (צפניה ג, ו) 'הכרתי גויים נשמו פנותם החרבתי חוצותם', וכתוב (שם, ז) 'אמרתני אך תיראי אותי תקחי מוסר'. ד. לעיל פר' חיי שרה ד"ה והנהגה של כל העולמות, פר' ויקהל ד"ה ובאמת ממדבר. ה. ראה לעיל פר' חוקת ד"ה זאת התורה ובהערה שם. ו. ראה תניא פ"ב ד"ה ונפש: 'ונפש השנית בישראל היא חלק אלוה ממעל ממש, כמ"ש (בראשית ב, ז) 'ויפח באפיו נשמת חיים',

ועי"ז נעשה שביל להמשך שפע טוב

את עצמו ואת כל העולם עם כל הנבראים ואת כל העולמות העליונים לאין סוף ברוך הוא, ואז נשפע שפע וברכה וטובה מאין סוף מעלה לעול ב השתלשלות מעולם לעולם עד זה העולם עם כל הנבראים, מאחר שאין דבר נפרד חס ושלום מאין סוף ברוך הוא, שהן מיחדין הכל פאמור, ואז שביל השפע הוא ישר ושלם ויורד הברכה והטובה בשביל הישר שעשו ותקנו ישראל על ידי דבקותן ויחודן אל הכלל שהוא אין סוף ברוך הוא שממנו לא תצא שום רעה חס ושלום כמו שכתוב (איכה ג, לח) 'מפי עליון לא תצא הרעות וגו': וזהו אין טובה באה לעולם אלא בשביל ישראל, 'בשביל' הוא לשון מסלה ודרך, שתקנו שביל מעבר השפע פאמור. ובהפך חס ושלום, אזי קלוקל השביל גורם דינין ופרענות חס ושלום, מאחר שאין יחוד, שישאל מפרדין משרשן

הכללי שהוא אין סוף ברוך הוא, נפרד חס ושלום כל העולם והנבראים גם כן: וְלִהְיֶינָהּ הַבֵּינָה יוֹתֵר, נִקְדָּיִם מִשְׁנֵה דְאֲבוֹת (פ"ה מ"א) 'בעשרה מאמרות נברא העולם, ומה תלמוד לומר וכו', אלא להפריע מן הרשעים וכו'. להבין זה שבריא את העולם היה בעשרה מאמרות בכדי להוסיף ענש על הרשעים שמאבדין עולם גדול כזה שנברא בי מאמרות, שהוא בלתי מוכן, מאחר שהיה באפשר להבראות במאמר אחד לא תכן שהבורא ברוך הוא שהוא 'אל אמונה ואין עול' (דברים לב, ד) 'בראנו בעשרה מאמרות להגדיל ענש הרשעים':

אך הוא באמת כונת המשנה על פי שנודע"י שהי' מאמרות הן עשר מדות הנקראים בספרים ספירות, שבעשר מדות אלו היה בריאות העולם, שהבורא ברוך הוא הוא טוב ומטבע הטוב להטיב"י, ורצה הוא יתברך בכדי שיפירו

כשבני נפרדים משורשם מתקלקל שביל השפע ונגרם דינים ופרענות

אינו מוכן שהקב"ה ברא העולם בי מאמרות כדי להגדיל עונש הרשעים

הקב"ה צמצם ומדד עצמו בעשר מידות כדי שעי"ז יוכלו הנבראים להשיג גדולתו ויחודו

◆ ציונים ומקורות ◆

והכתוב צווח (תהלים פט, א) 'עולם חסד יבנה'. יג. וזה"ק ח"ב ר. 'תא חזי, כל אינון דרגין קדישין די ברזא דמהימנותא דקודשא בריך הוא אתגלי בהון, אינון עשר דרגין, ואינון עשר אמירן כמה דאוקמוה'. וע"ע במ"ר יד, יב: 'כף אחת' וגו', כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם העולם, וכנגד עשר ספירות בלימה'. וראה שפע טל הגהות לטל הגהה יד: 'בעשרה מאמרות נברא העולם', ר"ל בעשרה ספירות נברא העולם, כידוע ליודעי חן שהעשרה מאמרות הנזכרין במעשה בראשית בבריאת עולם הם עשר ספירות'. יד. עיין עץ חיים שער הכללים פ"א: 'עלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם, כדי להטיב לברואיו'. וראה עמק המלך שער שעשועי המלך פ"א: 'יתברך שמו הגדול, קודם כל דבר עלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות, כי אין מלך בלא עם,

אלוקים לעולם'. ועיין שהש"ר ה, ב: 'א"ר חייא בר אבא, איכן מצינו שנקרא הקדוש ברוך הוא לבן של ישראל, מן הדין קרא דכתיב 'צור לבבי וחלקי אלוקים לעולם'. י. איכה ג, לח: 'מפי עליון לא תצא הרעות והטוב'. ועיין תו"כ כו, טז: 'אין הרעה יוצאת מלפני לעולם, וכן הוא אומר 'מפי עליון לא תצא הרעות' אלא 'הטוב'. יא. 'בעשרה מאמרות נברא העולם, ומה תלמוד לומר, והלא במאמר אחד יכול להבראות, אלא להפריע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות'. יב. עיין עקידת יצחק בראשית שער ג: 'מה טעם שיכוין הש"י בתחילת בריאת העולם לברוא אותו בעשרה מאמרות כדי להגדיל עונש המאבדים אותו, ואין זה ממידת הטוב והמטיב,

עֲצָמוּ כְּבִיכּוֹל מִמֶּדָּה לְמֶדָּה בְּהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת
מַעֲלָה לְעֹלוֹל, וְעַד הַמֶּדָּה הָעֲשִׂירִית
הַנִּקְרָא מְלָכוֹת^כ, כִּי עַל יְדֵי הַמֶּדָּה
הָעֲשִׂירִית יִפְּרֻוּ גְדֹל מְלָכוֹתוֹ שֶׁהוּא מְלֶךְ
עַל כָּל הָאָרֶץ וְשֶׁהוּא בָּרָא הַכֹּל יֵשׁ מֵאֵין,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קיח, כ) 'זֶה הַשֶּׁעַר לֵה'
צְדִיקִים יָבֹאוּ בּו', כִּי הַמֶּדָּה הַזֹּאת הִיא
שֶׁעַר וּפְתִיחַ לְכִנּוּס מִי שְׁרוּצָה לְעַבֵּד אֶת
בוֹרְאוֹ וּלְקַבֵּל עָלָיו עַל מְלָכוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ כְּנוֹדֵעַ שְׂאֵין מְבוֹא בְּשׁוּם פְּנִים לְכִנּוּס
כִּי אִם עַל יְדֵי הַמֶּדָּה הַזֹּאת^כ, וְהִיא ה'
אֲחֵרוֹנָה שֶׁל שֵׁם הַמִּיחֻדָּב, שֶׁהוּא ה'
מוֹצְאוֹת הַפֶּה^כ שֶׁהוּא הַדְּבוּר שֶׁנִּקְבַּע גַּם
כֵּן בְּפֶה הָאָדָם^כ שֶׁעַל יְדוֹ יוּכַל לְדַבֵּק
בְּבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וְכֹל זֶה הוּא עַל יְדֵי טוֹבַת
הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ עַל בְּרוּאָיו בְּכִדֵי שְׂיֻכְלוֹ

מְדוּתָיו וּפְעֻלוֹתָיו שֶׁנִּקְרָא רְחוּם וְחַנוּן
אָרְךְ אַפַּיִם^ט, וְכֹל זֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם
שְׂיֻהָיָה הָעוֹלָם וְנִבְרָאִים^ט, וְהָיָה רְצוֹן
הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְבָרָא הָעוֹלָם שְׂיֻפְּרֻוּ
גְדֻלָּתוֹ, אֲךָ מִפְּנֵי שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אֵין סוּף,
לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר לְבַנֵּי אָדָם לְהַשִּׁיגוֹ כְּלָל,
מִחֲמַת שֶׁהוּא אֵין סוּף^י, וְעַל כֵּן גְּזָרָה
חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְבָרָא הָעוֹלָם בְּעֶשֶׂר מְדוֹת
אֵלוֹ, שֶׁנִּקְרָאוּ 'מְדוֹת' עַל שֵׁם שֶׁמֶדֶד
הַבוֹרֵא בְּרוּךְ הוּא אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל^י
בְּכִדֵי שְׂיֻכְלוֹ לְהַשִּׁיג קֶצֶת יַחֲדוֹ יִתְבָּרַךְ
שֶׁיֵשׁ בוֹרֵא וְשְׁלִיט וְשֶׁהוּא אֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא הַמְּמַצֵּא כָּל הַנִּמְצָאִים:

וּמְדַד אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל מִמֶּדָּה לְמֶדָּה,
שֶׁהַמֶּדָּה הָעֲלִיּוֹנָה נִקְרָא 'אֵין'
שֶׁהִיא עֲדִין אֵינָה מְשֻׁגָּת^ט, וּמְדַד אֶת

מידת המלכות
היא השער
ליכנס לעבודת
ה' והיא בחי'
הדיבור שנקבע
בפה האדם

◆ ציונים ומקורות ◆

כ. תיקו"ז כט. 'איהי מלכות עשיראה לעשר
ספירין'. כא. זוה"ק ח"ג יד. 'פתח האוהל'
(בראשית יח, א) דא הוא כתר א עשיראה דמלכא,
דאיהו פתחא לכל משכנא קדישא דשאר כתרין,
וקרייה דוד מלכא להאי פתחא צדק דכתיב
(תהלים קיח, יט) 'פתחו לי שערי צדק' וכתיב 'זה
השער לה'. וע"ע שם ח"ב קנח. זו"ח מה:
כב. זוה"ק ח"ג כט. 'איהו ה' בתראה, מלכות
שמים אתקריאת'. כג. עיין תיקו"ז מא: 'איהי
שפה כלילא מחמש תיקונין, דאינון אחה"ע
בומ"ף וגומר, ודא ה' זעירא'. כד. עיין לעיל פר'
מצורע ד"ה ואמרו רז"ל: 'דכתיב (תהלים לג, ו)
'בדבר ה' שמים נעשו', שכל העולמות וכל
הברואים נבראו בדיבור, בכ"ב אותיות התורה,
שהוא נקרא מלכות שמים, כי כשהמלך אינו
מדבר אין יודעים לעשות רצונו וכשמדבר
נתגלה רצונו, והוא מלכות שמים 'ומלכותו בכל
משלה', ואיתא בספר יצירה (פ"ב מ"ג) 'קבען
בפה', שהשי"ת קבע הכ"ב אותיות עולם הדיבור
מלכות שמים, מידת אדנות, 'אדני שפתי תפתח',
קבע בפה של אדם.

שנאמר (משלי יד, כח) 'ברוב עם הדרת מלך', וגם
טבע הטוב להטיב, ואם שאין עולם, למי יטיב'.
טו. שמות לד, ו. טז. עיין זוה"ק ח"ג רנו: 'קודם
דברא עלמא אתקרי הוא בכל אילין דרגין, על
שם בריין דהוו עתידין להבראות, דאי לאו בריין
דעלמא אמאי אתקרי רחום דיין, אלא על שם
בריין דעתידין, ובגין דא כל שמהן אינון כינויין
דיליה על שם עובדין דיליה'. יז. עיין שער
ההקדמות לט. 'כי הנה כתיב (תהלים פד, יב) 'כי
שמש ומגן ה' צבאות', וכמו שאין יכולת לסבול
אור השמש, אם לא כאשר יתמעט ויכנס, או
דרך חלון צר, או ע"י ריחוק מקום, או ע"י מסך.
כן הוא באור האין סוף וכו', ע"ש. יח. עיין שער
ההקדמות ו: 'לסיבה זו נקראו הנאצלים בשם י'
מידות ובשם י' ספירות, ולהורות כי יש בהם
מידה קצובה ומספר קצוב, מה שאין כן באין סוף
עצמו'. יט. עיין זוה"ק ח"ג רנו: 'מסטרא דכתר
דאיהו 'אין'. וראה שערי צדק שער י: 'השם
העשירי לספירות הוא השם הנקרא אהי"ה, והוא
השם המורה על הספירה הנקרא 'אין' שהיא
כתר, שנודעת היא לעצמה ואין מושגת זולתה'.

סֵפֶר
קְדֻשָּׁת
לֵאֱלֹהֵינוּ

פרשת פינחס

ירושלים
חטאה מחמת
תאוה ולא
להכעיס ולכן
קל לה לעשות
תשובה

פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי. וְקָדַם נִבְאָר הַפֶּסוּק (איכה א, ח) 'חטא חטאה ירושלים על בן לנידה היתה'. הפלל, פי יש שאדם חס ושלום יעשה איזה עברה מחמת תאוה, ויש חס ושלום שאדם עושה עברה להכעיס בלא תאוה כלל, ועל אלו נאמר (יחזקאל כ, לח) * 'הפושעים והמרדים' אשר אין להם תקומה כלל, אבל זה העושה מחמת תאוה יש לו תקומה, פי לזה קל לעשות תשובה. וזהו הרמז 'חטא חטאה ירושלים' ירושלים חטאה חטא מחמת תאוה, וזהו 'לנידה היתה' פי לנדה יש טהרה במקנה², מה שאין בכל הטמאות דהינו שרץ ושאר טמאות שאין להטמאה עצמה טהרה במקנה, אבל נדה שהיא עצמה הטמאה ויש לה טהרה במקנה:

אבל באמת לסוף כשיגמר הדבר ההוא טוב הוא, והנה דם נדה הוא תחלה והוא טמא, פי תחלה נראה הדבר לא טוב, והלדה דהינו שנגמר הדבר אז הדם הוא טהור, פי כשיגמר נראה שהוא טוב. וזהו הרמז 'פינחס בן אלעזר השיב את חמתי', דהינו שהראה דמה שבתחלה הוא מה שבסוף חסד:

או יבאר פינחס בן אלעזר כו"י. ויש לדקדק תבת 'בתוכם' הוא מיתר. ועוד יש לדקדק, דפינחס לא עשה רק דבר אחד, שהיה מקנא קנאת ה' צבאות, והקדוש ברוך הוא שלם לו שני שכרים, 'ברית שלום' ו'ברית כהנת עולם':

ונראה, דהנה חז"ל אמרו³ 'פינחס זה אליהו', ובתוספות (ב"מ קיד. ד"ה מהו) מביא בשם תנא דבי אליהו (רבה פי"ח)⁴ שהיו חולקים ממי בא אליהו, אם מרחל אם מלאה, ובא אליהו ואמר להם שאני מבני בניו של רחל:

אף מה שנראה
בתחילה שאינו
חסד יראו
שהוא חסד

חז"ל נחלקו
אם אליהו בא
מלאה או
מרחל

ציונים ומקורות

בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל'. ה. זוה"ק ח"ב קצ. פרקי דר"א פמ"ז. ב"מ קיד: ו. 'פעם אחת היו רבותינו ושאר חכמים יושבין בבית המדרש והיו חולקים זה עם זה ואמרו מהיכן אליהו בא זה אומר מזרעה של רחל וזה אומר מזרעה של לאה עד שהן חולקין זה עם זה באתי אליהן ועמדתי לפניהן ואמרתיו להן רבותי אין אני בא אלא מזרעה של רחל'.

א. 'וברותי מכם המורדים והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא יבוא וידעתם כי אני ה'''. ב. עיין תענית כ. 'היתה ירושלים לנדה ביניהם' אמר רב יהודה אמר רב לברכה, כנדה, מה נדה יש לה היתר אף ירושלים יש לה תקנה'. ג. עיין נדה לה: ד. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור הנני נותן לו את

אף שפינחס
קינא לה' לא
עורר דינים על
ישראל רק
חסדים וכפרה

וַנִּרְאֶה דָּאָלוּ וְאָלוּ דְבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים.
דְּהַכֵּלֵל הוּא, שְׁאֵם רוּאָה אָדָם
חַס וְשָׁלוֹם בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹכְרִין עֲבָרָה,
וְכוּעַס תַּכְּף עֲלֵיהֶם וּמְקַנָּא קְנָאת ה'־
צְבָאוֹת, אַזִּי חַס וְשָׁלוֹם מְעוֹרֵר דִּינִין עַל
יִשְׂרָאֵל. אָבֵל פִּינְחָס, אָף עַל פִּי שְׁקַנָּא
קְנָאת ה' צְבָאוֹת, אָף עַל פִּי כֵן לֹא הָיָה
מְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם דִּינִין חַס וְשָׁלוֹם, רַק
חֲסָדִים גְּדוּלִים וּמְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וְהוּא הָיָה הַמְּלִיץ, וְכַדְאִיתָא בְּגַמְרָא
(סנהדרין מד.) 'שְׂבָא וְחִבְטֵן בְּקַרְקַע וְאָמַר
לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עַל אֱלוּ יִפְלוּ כ"ד
אֶלְף מִיִּשְׂרָאֵל, וּמַחְמַת זֶה נִתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי שְׂכָרִים, 'בְּרִית שְׁלוֹם'
מַחְמַת שְׁקַנָּא קְנָאת ה' צְבָאוֹת, וּ'בְרִית
כְּהֵנָּה עוֹלָם' מַחְמַת שְׁהֵיָה בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֹא הָיָה מִפְּרֵד מֵהֶם וְהָיָה מְעוֹרֵר
עֲלֵיהֶם חֲסָדִים וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כְּמִדַּת כְּהֵן
הוּא חֲסָד" וּמְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וְזֶהוּ הֶרְמֹז בְּפִסּוּק, 'פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר כּוֹ־
הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

בְּקַנְאוֹ אֶת קְנָאתִי, וְאָף עַל פִּי כֵן הָיָה
'בְּתוֹכְכֶם' וְהָיָה מְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם חֲסָדִים,
'לְכֵן אָמַר לוֹ הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי
שְׁלוֹם' מַחְמַת הַקְּנָאָה, 'וְהָיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ
אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא
לְאֱלֹהֵיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' כִּי אָף עַל
פִּי שְׁקַנָּא כְּפָר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיָה
מְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם חֲסָדִים:

וּבְזֶה תְּבִין דָּאָלוּ וְאָלוּ דְבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים,
דְּכַאֲמַת אֱלֵיהוּ הוּא פִּינְחָס, וְנִמְצָא
הוּא בָּא מִבְּנֵי בְּנֵי שֶׁל לְאָה, וּמָה שְׁכַתְּבָה
בְּתַנָּא דְּבֵי אֱלֵיהוּ שְׁאָמַר שְׁהוּא מִבְּנֵי בְּנֵי
שֶׁל רַחֵל, כִּי זֶה לְשׁוֹן תַּנָּא דְּבֵי אֱלֵיהוּ 'עַד
שְׂבָא אֱלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם זֶה שְׁאֲנִי אֱלֵיהוּ
אֲנִי מִבְּנֵי בְּנֵיהָ שֶׁל רַחֵל', כִּי בְּשַׁעָה שְׁקַנָּא
קְנָאת ה' צְבָאוֹת בָּא אֱלֵיוּ נְשֻׁמָה מִרַחֵל,
כִּי בְּרַחֵל כְּתִיב (בראשית ל, א) 'וַתִּקְנָא רַחֵל
בְּאַחְתָּהּ וְזֶהוּ מִדְּתָהּ, וְזֶה שְׁכַתּוֹב שֵׁם
שְׁאָמַר לָהֶם 'זֶה שְׁאֲנִי אֱלֵיהוּ' שֵׁישׁ לִי
נְשֻׁמָה יְתֵרָה שְׁאֲנִי נִקְרָא אֱלֵיהוּ, 'אֲנִי מִבְּנֵי
בְּנֵיהָ שֶׁל רַחֵל' זֶה הַנְּשֻׁמָה הוּא מִרַחֵל'

אליהו הוא
פינחס שבא
מלאה
וכשקינא לה'
קיבל נשמה
יתירה מרחל
שמידתה קנאה

◆ ציונים ומקורות ◆

(קיד): מביא מדרש פרשת ויצא (בר"ר עא, ט) 'פעם אחת נחלקו רבותינו על אליהו מזהיכן בא אליהו, ועמד לפניהם ואמר להם רבותי למה אתם נחלקים עלי, אני מבני בניה של רחל' ע"כ. והנה בזוהר משמע שזה פינחס שהרג לזמרי הוא שהיה בימי אחאב ועלה בסערה השמים ולא מת על ידי מלאך המוות רק התפשט מגופו בלי צער ולבש בגדי נשמתו, ואם כן האיך אמר אליהו בעצמו אני מבני בניה של רחל, הלא פינחס מלאה אתי. וגם יש לדקדק בדבריו שאמר 'אני מבני בניה של רחל', והיה די שיאמר אני מבני רחל קאתינא, והיה גם כן במשמע או מזרעא דיוסף, או מזרעא דבנימין, ולמה אמר הלשון 'מבני בניה של רחל'. אלא יש לומר שכוונתו שפינחס בודאי תולדתו מזרעא דלאה, אלא

ז. מלמד שעשה פלילות עם קונו, בא וחבטן לפני המקום אמר לפניו ריבונו של עולם על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל'. ח. זוה"ק ח"א רנו: 'כהנים מסטרא דחסד אתו'. ט. ע"ע אורח לחיים פר' פינחס ד"ה וידבר, וע"ע שפת אמת ליקוטים פר' פינחס: 'השיב את חמתי כו' בקנאו כו' בתוכם', שלא הפריד עצמו מכלל ישראל ח"ו, הגם שלא נתפעלו אחד מבני ישראל לנקום כדין קנאים פוגעים רק פינחס לבדו, עם כל זה נאמר 'בתוכם', כמו שאמר אא"ז מו"ר זצלה"ה וקצת גם כן בספר קדושת לוי, ובקיצור, כי היה תוך כלל ישראל עד שהיה ממש בעיניו חטא ישראל כאילו הוא החוטא, שכן צריך להיות אצל כל אחד מישראל 'וכו' עיי"ש. י. ע"ע אורח לחיים שם: 'בתוספת בבבא מציעא שם

שְׁנֵאֲמַר בָּהּ וַתִּקְנֵא רַחֵל, וְגַם רַחֵל הוּא מְלָכוֹת יִי הוּא הַנּוֹקֵם י"ב:

פִּינְחָס זֶה אֱלֹהֵינוּ וְהוּא חַי וְקַיִם י"י. וְלָמָּה, הַפְּלֵל כִּי הַגּוֹף אֲשֶׁר בְּאָדָם הוּא רַחוּק מֵעֲבֹדוֹת ה', כִּי הַגּוֹף הוּא חוֹשֵׁב הַצְּטֻרְכוֹת שְׁלוֹ, רַק הַנְּשֻׁמָּה אֲשֶׁר בְּאָדָם הִיא הַחוֹשֶׁבֶת תְּמִיד בְּיִרְאַת ה', אֲכָל הַגּוֹף אֵינּוּ כֵן, לְכֵן הוּא הוֹלֵךְ לְקַבֵּר, אֲכָל בְּאֵמַת אִם הָיָה הַגּוֹף גַּם כֵּן עוֹבֵד אֶת ה' תְּמִיד לֹא הָיָה אָדָם מֵת, וְכֵן הָיָה קֹדֶם חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן ט"ו:

הגוף הולך לקבר כיון שהוא רחוק מעבודת ה'

וּבְאֵמַת פִּינְחָס הָיָה מוֹסֵר עֲצָמוֹ לְמִיתָה בְּזֶה הַמַּעֲשֶׂה כְּמֵאֲמַר חַכְמֵינוּ ז"ל ט"ו, וְנִמְצָא לֹא חָשַׁב הַגּוֹף שֶׁל פִּינְחָס הַצְּטֻרְכוֹת גּוֹפְנִיּוֹת, רַק הָיָה עוֹבֵד אֶת ה' בְּאֵמַת כְּמוֹ הַנְּשֻׁמָּה, כִּי הַגּוֹף בְּעֵת עֲשׂוֹתוֹ זֶה הַמַּעֲשֶׂה הָיָה כְּלֹא הָיָה, כִּי מָסַר עֲצָמוֹ לְמִיתָה בְּזֶה הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ה', לְכַף גְּזֵרֵי הַגּוֹף שֶׁל פִּינְחָס לְהִיּוֹת חַי וְקַיִם:

וְזֶהוּ שְׁמֵבְאָר בַּמְדָּרֵשׁ (במ"ר כא, א) י"י "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר כּוֹ בְּדִין הוּא שְׂיִטֵּל שְׂכָרוֹ. כִּי כַּאֲשֶׁר בְּאַרְנוֹ שֶׁהַגּוֹף שֶׁל

פינחס מסר נפשו לעשות רצון ה' ועי"ז נדבק גופו להיות חי וקיים

בשעת מעשה היה גופו של פינחס כלא היה ולכן בדין שיטול שכרו

◆ ציונים ומקורות ◆

רבותינו זכרונם לברכה יאמינו כי אין המיתה טבעית, ואמרו (ויק"ר כו, ד) אלמלא שחטא לא מת לעולם וכו', להיפך ממה שעתה אחר שחטא נאמר (קהלת ז, א) 'טוב יום המוות מיום היוולדו', כי בעוד אשר הוא חי חיי הבל, דהיינו חיי עולם הזה, אז בחושך הולך עד יום המוות בהסתלק ממנו זוהמת החומר הבא מצד הנפש, אז זוכה באור העליון הנקרא עולם הבא שהוא הבא לאדם לאחר מיתה, בשלא חטא היה הטוב הזה מגיע לו בעת יצירתו לדבק באור העליון בהנצחיות וכו', ויחדיו יהיו תמים הגוף והנפש, והיה הולך מדבקות לדבקות מהשגה להשגה, עד שהיה בא לכלל לקיחה כמו חנוך ואלהיו ואלף מעלות יותר מזה, באופן שהיה תמיד חיות נצחי להאיר מאור לאור וכו', והאדם נברא ממקדש שלמטה וממקדש של מעלה באופן שיהיה כולו טוב, ואז היה חי נצחי ועולמו היה עולם שכולו טוב בלי הפסק. טז. עיין זוה"ק ח"ג ריו. 'בשעתא דקני פינחס על ברית קדישא, ועאל בגו כמה אוכלוסין וסליק לון לגיפיין על רומחא לעיניהון דכל ישראל, כד חמא שבטא דשמעון בכמה אוכלוסין דאתו לגביה פרחא נשמתיה מיניה' וכו'. וע"ע סנהדרין פב: במ"ר כ, כה. יז. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו.'

שהיו נחלקין על אליהו, ואמר להם אני שהמשכתי על עצמי השם אליהו על ידי מסירת נפשי באמת שפרחה נשמתי ממני במה שמסרתי נפשי אל ה' בשביל אהבת ישראל לכפר עליהם וכו', ופרחה נשמתו ממנו באמת ואחר כך כשנעשה לו הניסים וחזרה אליו נשמתו בשם אליהו, חיות נשמתו שהמשיך מחדש מחמת מסירת נפשו באמת, וידוע דעיקר תולדותיהם של צדיקים הם מעשים טובים, וגם ידוע שרחל היא בחינת נפש, זה שאמר 'אני' ששמי היום אליהו, וכמו שנחלקו על אליהו מהיכן בא כן השיב להם, כלומר 'אני' שם אליהו שיש לי 'מבני בניה מן המעשים טובים של רחל', מן המסירת נפשי באמת המשכתי על עצמי השם אליהו, זהו 'מבני בניה של רחל' מן המעשים טובים שעשיתי במסירת נפשי הנקרא רחל' וכו' עיי"ש. יא. עיין זוה"ק ח"ג רמד. יב. עיין פרדס רימונים שער ערכי הכינויים פ"ח: נקרא המלכות ודאי חרב סתם וחרב נוקמת נקם ברית. והטעם כי היא התובעת על העריות. ושם פי"ד: 'נקם ברית המלכות נקרא כן מן מפני שהיא נוקמת נקם המחלל בריתו'. יג. זוה"ק ח"ב קצ. פרקי דר"א פמ"ז. ב"מ קיד: יד. ראה זוה"ק ח"ג ריד. תרגום יהונתן במדבר כה, יב. טו. עיין שלה"ק תולדות אדם בית דוד: 'אנשי התורה בעלי האמונה האמיתית החכמים האמיתיים

ספר
זאת
זכרון

אֶלְקִיכֶם, עַל יְדֵי זֶה יָחִיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם' גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה תִּהְיֶה לָכֶם מַעֲיֵן עוֹלָם

הַבֵּא. וְזֶה לְשׁוֹן 'הַיּוֹם', עוֹלָם הַזֶּה', כְּמוֹ 'הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם' (שם ז, יא) א':

פְּרֻשֵׁת פְּנַחֶס

פְּרֻשֵׁת פְּנַחֶס פְּרִישׁ הַפְּרָשָׁה (במדבר כה, יא-יז)^א. כִּי הִנֵּה כְּשֶׁחָלִילָה יֵשׁ דִּינֵי צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם בְּשִׁרְשָׁם וּמִמְתִּיקֵינָם אוֹתָם, אֲךָ לֹא נִמְצָא לְשׁוֹן מְבֻטְלֵינָם דִּינֵי, כִּי אִם לְהַמְתִּיקָן, פְּרוּשׁ מַעֲלִין אוֹתָם לְשִׁרְשָׁן^ב. וְהַרְצוֹן הוּא לְהַטִּיב לְיִשְׂרָאֵל, שְׁבֻזָּה יִהְיֶה קִיּוֹם עוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאוּ רְאִשִׁית^ג, וְכַבּוּד שְׁמֵימִים הוּא כְּשֵׁטוּב לְיִשְׂרָאֵל, כִּי אֶפְשָׁר לְהַפְעִיל הַטּוֹבוֹת שֶׁהֵיטָה הַכֹּנֶנֶה בְּהַדִּין, לֹא

כשיש דינים
אין מבטלים
אותם אלא
ממתקים
אותם ונותנים
אותם על
שונאי ישראל

עַל יְדֵי צַעַר גַּם כֵּן, וְהַדִּין לֹא יָשׁוּב רִיקָם אַחַר שְׁנַתְעוֹרָר, כִּי אִם יִהְיֶה מְתוּק, וְתִהְיֶה לָנוּ טוֹב עִמּוֹ, כִּי יָבֹא עַל רְחוּקֵינוּ יִתְבַּרַךְ עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ בִימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, כְּדֹאִיתָא בְּעַמְקַ הַמַּלְאָךְ (שער עולם התורה פס"ב)^ד:

וְהִנֵּה בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיָה תְּלוּי דִּין עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם אַחַר שְׁעֵשָׂה פְּנַחֶס דִּין בְּהַרְשָׁעִים לְמַטָּה, וְאִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה^ה, מִמִּילָא נִמְתְּקוּ הַדִּינֵין.

פנחס היה
שורש הדינים
וע"י שעשה דין
למטה נמתק
הדין מישראל

צִיּוּנִים וּמִקּוּרוֹת

הטובים, שמכים הדינים והקליפות, עד שהם עצמם הורגים את הרשעים במחניהם והצוררים שבאומות. וכזה היה נגור, ונתחייבו 'שונאיהם של ישראל' באותו הדור כלייה, ומוכרח להיות הדין דין אמת, ונשלם על כל פנים המות הנגזר מלמעלה וחל על הגויים במקום על היהודים, דהכי ארחוי דחויא עילא ותתא, כיון דאתיהיב ליה רשו לא תב עד דאשלים ההוא דינא בישא דאתיהיב ליה רשו למעבד, או דיתנון ליה באתריה, חייבא אחרא כופרא, דהא בריקנייא לא יפוק, כיון דאתיהיב ליה רשו, עיין זוהר חדש פ' בלק דף צ"ז וכו' והוא הטעם בענין הזה, כי דורו של מרדכי נתחייבו כלייה חס ושלום, ועשו תשובה גדולה, והמיתה נשלמת בהמן עצמו ובבניו ועמו העמלקים. וזהו סוד 'ונהפוך הוא' (אסתר ט, א), והמבין יבין. ה. תנחומא משפטים ה. ועיין שלה"ק פר' פנחס תורה אור (ח): 'פינחס נתלבש לעשות דין למטה, ואז יש רחמים מלמעלה'.

י. עיין ע"ז ג. 'אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב 'אשר אנוכי מצוך היום', 'היום לעשותם' ולא למחר לעשותם'. וברש"י: 'היום לעשותם', בעולם הזה'. יא. עוד על פרשת חוקת, עיין להלן עמוד רפז.

א. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כלייתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו'. וידבר ה' אל משה לאמר. צרור את המדינים והכיתם אותם'. ב. עיין שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ז: 'וכלל זה יהיה בידך, כי כל כפיית וביטול הדינין והתמתקותם אינם אלא על ידי שורשם ממש, כי הגבורות והדינין העליונים הנה הם תמיד ממותקים ומבוססים, לכן הם עצמם כופים את הדינים הקשים ומבססים אותם וממתקים אותם'. ג. ויק"ר לו, ד. ד. 'לרמוז אל אלו הדינין שגורמים הצדיקים או בעלי תשובה במעשיהם

מטות. כי אם שִׁלְפִי שֶׁנִּמְתְּקוּ הַדֵּינִין הַכְּרָחוּ
לְבָא עַל הַמְדִינִים:

וּמָה שֶׁאָמַר 'לֹכֵן אָמַר', חוּץ פְּרוּשׁ הַזֶּהר
ז"ל, יֵשׁ לְפָרֵשׁ פְּשׁוּט, כִּי בְּכָל טוֹב
מִיֵּן נִוְקְבִין", עַל כֵּן אָמַר לוֹ 'לֹכֵן אָמַר',
פְּרוּשׁ אָמַר אֶתְּהָ עֲבוּרוֹ מְלִיצָה, וְתִהְיֶה כֵּן
תִּכְרַף כִּי 'הַנְּנִי נִתֵּן כּוֹ'. כִּי מִשֶּׁה נִתְּיָרָא, כִּי
מִי שֶׁהוּא כֶּעֶסֶן אֵינָם נוֹתְנִים לוֹ כָּל כֶּף
מְדַרְגָּה כִּי אִם לְפִי מַעֲשֵׂיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן
לְמַלְמַד זְכוּת וְדוֹרֵשׁ טוֹב וּמְבַקֵּשׁ חֶסֶד עַל
עֲמוֹ, אֶפְשָׁר לְבָא לְמְדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁאֵיתָא בְּתַקוּנֵי זֶהר חֲדָשׁ בְּפָרֻשַׁת נַח"ט

הדורש טוב
וכלמד זכות
על ישראל יכול
לבוא למדרגה
עליונה

וְהִנֵּה כִּהֵן הוּא מְצַד הַחֶסֶד, וְהִנֵּה פְּנִיחָס
הוּא שְׂרֵשׁ הַדֵּינִין פִּידוּעַ בְּכַתְבֵי הָאֲר"י
ז"ל שֶׁמִּשְׁמ" שְׂרֵשׁ כָּל יִשְׂרָאֵל מְצַד
הַחֶסֶדִים, וְאֵלֶיהוּ מְצַד הַגְּבוּרוֹת, וּפְנִיחָס זֶה
אֵלֶיהוּ, עַל כֵּן לֹא נִתְּפֶהן פְּנִיחָס עַד שֶׁהֲרֵגוּ
לְזִמְרֵי וְהַמְתִּיק הַדֵּינִין:

עַל כֵּן אָמַר 'לֹכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן כּוֹ' אֶת
בְּרִיתִי שְׁלוֹם הוּא הַמְתַּקַּת הַדֵּינִין, אֶת
שִׁיחָה הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל,
וְיַפְעֵל תְּמִיד לְהַמְתִּיק דֵּינִין. וְעַל כֵּן כְּתִיב
אַחַר כֶּף סְמִיכוֹת 'צָרוּר אֶת הַמְדִינִים',
שֶׁלְכָאוּרָה אֵין פֶּאן מְקוּמוֹ כִּי אִם בְּפָרֻשַׁת

פנחס זה אליהו
הממתיק
הדינים ע"י
שתמיד מלמד
זכות על
ישראל

ציונים ומקורות

רכ. 'אמר ליה אימא אנת בפומך וארים קלך
דאנת מסר ליה ברעותא בלבא שלימ, הדא הוא
דכתיב 'לכן אמור', את אימא ברעותא 'הנני
נותן לו את בריתי שלום', משה הוה אמר 'הנני
נותן לו וגו' דאילו קודשא בריך הוא ה"ל למימר
לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, אבל
לא כתיב אלא 'לכן אמור'. יד. עיין דברי אמת
פר' בחוקתי ד"ה: 'רצון אל ית' תמיד להשפיע
ולהטיב על ידי מיין נוקבין אתערותא שלנו אם
אפשר'. וע"ע שם ליקוטי תהלים ד"ה יהי
חסדיך. וע"ע מאור ושמשי פר' תוריע: 'שעיקר
העבדות ה' הוא, שיזדכך האדם את עצמו עד
שנעשה דבוק בו יתברך שמו, ואז הוא מייחד
העולמות מתתא לעילא ומעורר מיין נוקבין
מתתא לעילא, וממשיך על ידי זה השפעות
טובות על כנסת ישראל מעילא לתתא. אף
שהקב"ה יכול להמשיך כל השפעות טובות בלא
זה, אך כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם
רצה, שכל השפעות טובות יתמשכו על ידי
אתערותא דלתתא'. טו. כט: 'א"ר אליעזר, על
כל דא הוה ליה למתבע רחמין על עלמא קמי
קב"ה, דניחא ליה מאן דאמר טבא על בנוהי.
מנ"ל, מגדעון בר יואש, דלא הוה זכאי, ולא בר
זכאי, ומשום דאמר טיבותא על ישראל מה
כתיב ביה, (שופטים ו, יד) 'ויאמר לו ה' לך בכוחך
זה והושעת את ישראל מכף מדין', מהו 'בכוחך

ו. זוה"ק ח"ג קכא: ז. ליקוטי תורה להאריז"ל
פר' בהעלותך על פסוק שש מאות אלף רגלי.
ח. בלוח התיקונים שבסוף דפוס פיעטרקוב כתב:
'שמשים' נראה דצ"ל 'שמשה', כי כן איתא
בליקוטי תורה בהעלותך. וע"ע דברי אמת פר'
פרה ד"ה שם: 'והנה ידוע משה רבינו ע"ה היה
כולל כל נשמות ישראל מצד החסדים ואליהו
זכור לטוב מצד הגבורות'. ט. זוה"ק ח"ב קצ.
י. זבחים קא: יא. עיין סידורו של שבת ח"א
השורש השני ענף א אות ג: 'הנה ידוע אשר
מידת היסוד שמו שלום, כמאמר הכתוב 'הנני
נותן לו את בריתי שלום'. והוא עבור שבו נעשה
שלום בפמליא של מעלה, מחמת שהוא הוא
המקבל כל בחי' הגבורות והחסדים מכל
המידות, ובו נמתקים הגבורות בחסדים. ועל שם
זה רומז על מידה זו שם הקדוש שד"י, על שם
שאמר לעולמו די, כלו' די לצרותיהם, עבור
שהגבורות נמתקים בו'. יב. עיין זו"ח כט: 'א"ר
יצחק, לא זו אליהו משם, עד שנשבע לפני
הקב"ה, להורות זכותן של ישראל תמיד וכו'.
וראה פרי עץ חיים שער הקרי"ש פ"א: 'אח"כ
נכנס להיכל זכות שבוה ההיכל הסנהדרין, אלו
מזכין ואלו מחייבין, והיכל זה של זכות נגד
גבורה שבבריאה, והיכל זה הממונה שבו, נק'
אליהו. וז"ס (תהלים צד, כב) 'ואלהי לצור מחסי',
והוא אליהו המלמד זכות על ישראל'. יג. ח"ג

בְּעֵינַי גִּדְעוֹן. עַל כֵּן לְכַאוֹרָה הִיָּה נִרְאָה שְׁפָנְחָס כְּעַס מְאֹד, עַל כֵּן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה, לֹא כֵן, אֲדַרְבֶּהּ, הוּא הִשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי כו', כִּי יֵשׁ דִּין לְמִטָּה כו', וְגַם שֶׁהִתְפַּלֵּל וְעֶצֶר הַמַּגְפָּה^ט, עַל כֵּן תִּתְפַּלֵּל עֲלֵיו לְכָל הַטּוֹבוֹת לְבֹא לְמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, עַל כֵּן אֹמֵר 'לִכֵּן אָמַר', וְתַכְּף עֲנָה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'הִנְנִי נֹתֵן לוֹ' כו'. וְגַם יֵשׁ לוֹמַר 'אָמַר' הוּא חֲכָמָה בִּינָה דַעַת כְּפָרוּשׁ הַזֶּהר (ח"ב קלו:)" עַל 'יְבִיעַ אָמַר' (תהלים יט, ג), כִּי בָּהֶם תְּלוּיִם כָּל הַשְּׁפָעוֹת, פָּרוּשׁ תִּמְשִׁיף לוֹ שְׁפַע עֲלִיוֹן כַּנִּל:

פְּרֻשָׁנוּ עַל פְּסוּק (תהלים קמה, יט) 'רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה' כו', וְעַל פְּסוּק (במדבר כו, טז) 'יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי הַרְוַחְתָּ כו', וְעַל פְּסוּק (ישעיה ט, ה) 'יֹעֵץ אֵל' כו', וְעַל פְּסוּק (במדבר כח, ב) 'צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' כו', וְעַל פְּסוּק (שם כו) 'וּבָיִוִם הַבְּפֹרִים' כו', וְכֵן עַל פְּסוּק (משלי י, ג) 'לֹא יִרְעִיב ה' נֶפֶשׁ צַדִּיק' כו', וְכֵן בְּעֵינַי 'זִבְחַ תּוֹדָה יִכְבְּדֵנִי' כו' (תהלים נ, כג), זֹאת לְזַכָּרוֹן. וּנְפֻרֵשׁ רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן בְּעֵזְרַת הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא בַּעַת הַפְּנִיאִי^ח:

וְעוֹד פְּסוּק (שם קג, א) 'בְּרַכִּי נִפְשֵׁי אֶת ה' וְכָל קְרִבֵי כו"ט, וּבְזָה אֶתְחִיל בְּעֵזְרַת רַם וְנִשְׂאָ וְאֶת דְּכָא וְשִׁפְלָ רוּחַ, בְּפִשׁוּט, 'נִפְשֵׁי' תְּבָרַךְ 'אֶת ה'', עַל יְדֵי זֶה כָּל הַקְּרִבִּים' אֵלוּ הֵם קְרוּבֵי, יְבָרְכוּ אוֹתוֹ בְּרוּךְ הוּא בְּמַדְרַגָּה קְטָנָה מְזָה, וְזֶה 'אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ':

עוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ, 'בְּרַכִּי' לְשׁוֹן בְּרַכָּה וּלְשׁוֹן בְּרַכָּה, כִּי 'נִפְשֵׁי' תִּגְרַם לְהַשְׁפִּיעַ שְׁפַע בְּרַכָּה מֵה', וְזֶה הוּא 'בְּרַכִּי נִפְשֵׁי', נִפְשֵׁי תְּבָרַךְ, תִּגְרַם שְׁיִבְרַךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁיִשְׁפִּיעַ שְׁפַע בְּרַכָּה. וְהַקְּרוּבִים אֵלֵי יִקְבְּלוּ יוֹתֵר הַבְּרַכָּה וּמִקֵּדָם, וְזֶה אֹמֵר 'וְכָל קְרִבֵי כו', יֵשׁ לְפָרֵשׁ כִּינּוֹן שְׁיִרְאָה הַחֲסָד הַגְּדוֹל שְׁיִשְׁפִּיעַ לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה קְדוֹשׁ הַשֵּׁם^ב, וְזֶה אֹמֵר 'וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ', יְבָרְכוּ אֶת קְדוֹשׁ הַשֵּׁם שְׁיִהְיֶה עַל יְדֵי זֶה:

הִנֵּה יִרְאָה נִקְרָא תְּפִלָּה, כְּדַכְתִּיב (תהלים עב, ה) 'יִירָאוּךָ עִם שְׁמִשׁ דְּרָשׁוּ בְּגִמְרָא כֵּא עַל תְּפִלָּה עִם הַנֶּזֶק הַחֲמָה. זֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ 'רְצוֹן יִרְאִיו'^{בב} הוּא הַרְוָצִים לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו כְּרָאוּי, 'יַעֲשֶׂה'. וְכֵן נִמְי פִּשׁוּט 'רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה':

ע"י שהנפש תברך את ה' יברכו הקרובים שם קדשו

נפש הצדיק גורמת לברכה ועי"ז הקרובים אליו מקבלים יותר ברכה ויש קידוש ה'

כ' פירושים לפסוק 'רצון יראיו יעשה'

◆ **ציונים ומקורות** ◆

פשוטה לקבל שבים, פי' ימין ה' פשוטה להשפיע חסד להצדיקים, עי"ז מקבל שבים, כי רואים שטוב לעבוד את ה' ית' בזה העולם, דאל"כ הוא נסיון גדול'. כא. ברכות ט: אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מצוה להתפלל עם דמדומי חמה, ואמר רבי זירא מאי קראה 'ייראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים'. וברש"י: "עם דמדומי חמה, תפילת יוצר עם הנץ החמה, ותפילת המנחה עם שקיעת החמה. 'ייראוך עם שמש', זו תפילת יוצר. 'ולפני ירח', זו מנחה'. כב. רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם.

זה. טיבותא דא דאמרת על בני, יהא לך חילא סגיאה, לשיזבותהון מן ידא דמדין. וע"ע תנחומא שופטים ד. טז. ראה תהלים קו, ל: 'ויעמוד פינחס ויפלל ותעצר המגפה'. יז. 'אמר', כללא דאתוון ושבילין דנפקין מאבא ואימא, וההוא רישא דנפיק מנייהו דאיהו ברא בוכרא וכו' כד מתחברי אתוון כולהו, 'אמר', דא נהירו דאבא ואימא וברא בוכרא'. יח. להלן ד"ה זה, וד"ה פסוק יפקוד ה', וד"ה כבר פירשנו יועץ, וכו' עד ד"ה הנה לעיל אמרנו. יט. 'לדוד ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו'. כ. עיין לעיל פר' נשא ד"ה יאר ה': 'ימינך

ספר
זְכוּרֹן
זאת

פרשת פינחס

העובד ה' ביראה עוזר לו השי"ת להשיג אהבה

פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן כּוֹי (במדבר כה, יא).^א הִנֵּה כְּתִיב (תהלים לג, יח-יט) 'הִנֵּה עֵינַי ה' אֶל יִרְאָיו לְמִיִּחְלִים לְחִסְדּוֹ. לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם כּוֹי'.^ב יֵשׁ לְפָרֵשׁ, דִּהְיֵנָה שְׂעוּבָד אֶת הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא בְּיִרְאָה וְיֵשׁ בְּאַהֲבָה, וְהִנֵּה מִן הַיִּרְאָה בָּא לְאָדָם אֶהְבָּה,^ג כִּן שְׂמַעְתִּי מֵאֵת הָרַב רַבְּנוּ רַבִּי בְּעַר ז"ל וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' (שמות יט, ג), 'הָאֱלֹקִים הוּא

יִרְאָה כִּידוּעֵי וְיָה' הוּא אֶהְבָּה,^ד וְזֶה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים מֵעֲצָמוֹ אֶל הַיִּרְאָה, וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' בָּא לוֹ עֹזֵר לְהַשִּׁיג אֶהְבָּה: וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ 'הִנֵּה עֵינַי ה' אֶל כּוֹי, לְשׁוֹן 'עֵינַי הַמַּיִם' (בראשית טז, ז),^ה שְׂנוּבֵעַ מֵעֵינַי מִן ה', הַיִּרְאָה בְּרוּךְ הוּא הוּא שְׂרֵשׁ אֶהְבָּה, עַל כֵּן ב' פְּעָמִים 'אֶהְבָּה' גִּמְטְרִיא כּוֹי כְּמִנְיַן הַיִּרְאָה בְּרוּךְ הוּא,^ו וְזֶה הָעֵינַי הוּא 'לִירְאָיו' כְּנ"ל:

משם הוי"ה שהוא שורש האהבה נובע מעין ליראיו

ציונים ומקורות

א. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי'.^ב הנה עין ה' אל יראיו למי יחלים לחסדו. להציל ממוות נפשם ולחיותם ברעב'.^ג עיני זוה"ק ח"ב רטז. 'אהבה שריא לבתר יראה, ורזא דמילה, כיון דשארי יראה על רישיה דבר נש, אתער לבתר אהבה דאיהו ימינא'. וע"ע אורח לחיים פר' עקב ד"ה ועתה ישראל: 'כבר כתבתי בשם הרב הקדוש בוצינא קדישא מו' דוב בער זללה"ה וכו', שהאדם אין צריך לראות רק שיהא לו בחי' יראה בשלמות, ואז ממילא בא לו בחי' אהבה, כי בחי' יראה נקרא 'אשה יראת ה'' (משלי לא, ל), ומידת אהבה בחי' דבר, ו'דרכו של איש לחזור אחר אשה' (קידושין ב:), ודפח"ח'. וע"ע זאת זכרון פר' בשלח ד"ה פירשנו על פסוק וידעת היום. ד. עיני תיקו"ז פט: ה. עיני תיקו"ז עה. ו. ע"ע אור תורה (מעורטש) פר' האזינו ד"ה במדרש: 'תחילת עבודתו צריך להמשיך על עצמו יראת הבורא ית', שהוא יראת הרוממות לא יראת העונש, כי זו היא יראה חיצונית, רק שזאת היראה האמיתית אינה באה אל האדם בנקל, כי אם אחר טורח גדול והתאמצות והתקשרות גדולה בתמידות במחשבתו אל הבורא ית' בלי

הפסק רגע. ובזה יזכה להיכנס בהשער הראשון שהוא היראה וכו', וז"ש 'ומשה עלה אל האלהים', ואח"כ נאמר (שמות כד, א) 'ואל משה אמר עלה אל ה''. ויש לדקדק למה בתחילה נאמר שם 'אלהים', ואחר כך שם 'הוי"ה'. וע"פ הנזכר יובן, כי ידוע כי שם אלהים הוא דין שהוא שם אדני, 'דינא דמלכותא דינא', שהיא מידת היראה הנקראת 'אלהים'. עלה אליה והשיגה מעצמו מגודל השתדלותו והתאמצותו והתקשרות שהיה בו כנוצר, ואחר שכבר השיג מידה זו, נאמר לו ואל משה אמר עלה אל ה', שהוא הוי"ה, שהוא אהבה כנוצר, באה לו בנקל'. וע"ע שמועה טובה עמ' נג ד"ה ומשה עלה, עבודת ישראל פר' יתרו ד"ה ומשה עלה. ז. ראה רבינו בחי' בראשית לב, ד: 'ידוע כי הנהר מושך מן המעיין והמעייין מן המקור, וכשם שהנהר מקבל מן המעיין כך המעיין מקבל מן המקור, ומפני זה נקרא מעיין, מלשון עין, וכתוב (בראשית כד יג) 'עין המים', שהרי העין מקבל מן הדמעה הנמשכים מהמוח, ולכך המתמיד בדמעות מייבש את מוחו, אבל המקור אינו מקבל מאחר וכו'. ח. ע"ע זאת זכרון פר' פינחס ד"ה הנה לעיל: 'ואהבה הוא מן שם הוי"ה ב"ה, כי גודל רחמנותו ב"ה גורם אהבה גדולה, וגם

העובד מאהבה
לפעמים אינו
מודקדק דוקא
בחומרות

וְהוּא דוֹקָא 'לְמִיחָלִים לְחֻסְדוֹ', כִּי יֵשׁ טְפָשִׁים שְׁאִינָם רוֹצִים לְסוּר מִיָּרְאָה, כִּי הָאֱהָבָה הוּא לְפַעְמִים אֵינּוּ מְדַקְדֵּק דוֹקָא בְּחֻמְרוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזָה, וְכִמּוֹ שְׁאִיתָא בְּאֲבוֹת פֶּרֶק שְׁנֵי רַבֵּי יוֹסִי שְׁקָרְאוּהוּ 'חֻסִּיד' אָמַר (מ"ב) 'כָּל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם', וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן נַתְנָאֵל שְׁקָרְאוּהוּ 'יָרָא חֻטָּא' אָמַר (מ"ג) 'הָיִי זָהִיר בְּקִרְיַאת שְׁמַע וְתַפְלָה כּו'. וְלְכַאוּרָה זֶה חֻסִּידוֹת יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּי יוֹסִי הִכְהֵן: אֵף הָאֲמַת אֵינּוּ כֵּן, כִּי חֻסִּידוֹת אֱהָבָה, וְהוּא בְּכָל הַנֶּפֶשׁ אֶפִּילוֹ נוֹטֵל אֶת הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ כִּנְ"ל, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ דוֹקָא

העובד מאהבה
ובכמס"נ אף
שמתבטל ע"ז
לפעמים
מקרי"ש
ותפילה אינו
חושש מהעונש

בְּקִרְיַאת שְׁמַע וְתַפְלָה, פְּרוּשׁ אִם מְזַדְמָן לוֹ לְאַחַר הַזְמַן בְּשִׁבִיל אֱהָבַת הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא וְהוּא עוֹסֵק בְּדְבָקוֹתוֹ אוֹ בְּשִׁבְחִים, אוֹ אִם נִרְאָה לוֹ שְׂיַפְעֵל לְפָנָיו וְתַבְרַךְ נַחַת רוּחַ יוֹתֵר אִם לֹא יִקְרָא קִרְיַאת שְׁמַע וְתַפְלָה, הַגֵּם שְׂיַצֵּר הָרַע מוֹכִיחוֹ, אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ עַל שׁוֹם עֲנֵשׁ בְּשִׁבִיל אֱהָבַת הַבוֹרָא לְפַעַל רְצוֹנוֹ יוֹתֵר, וּבְאֲמַת 'רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי' (זוה"ק ח"ג רפא:), וְגִדּוּלָה עֲבָרָה לְשִׁמָּה' (נזיר כג:), וְזֶה 'כָּל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם'. וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתָנוּ ז"ל בְּמִסְכַּת קְדוּשִׁין (פא:) 'סִבַּר כְּאִידֵךְ דְּשִׁמוּאֵל'. וְאִם כֵּן הוּא חֻסִּידוֹת כְּרַאוּי:

◆ ציונים ומקורות ◆

איתא 'כל מה שברא בעולמו לא ברא אלא לקילוסו', וזה אי אפשר בלא אהבה, ואם מזכיר אותו היצה"ר באהבתו שום עבירה קטנה או גדולה להפחידו ולבטלו מאהבה, יחשוב כן, הלא אוהב 'בכל נפשך', אפילו נוטל האהבה את נפשו, ולא יבטל בשביל זה. וע"ע פר' פקודי ד"ה ואפשר לומר. יב. וע"ע סנהדרין קו: יג. אמר ר"ב בר יצחק גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה. יד. רב אחא בר אבא איקלע לבי רב חסדא חתניה, שקליה לבת ברתיה אותבוה בכנפיה, אמר ליה לא סבר לה מר דמקדשא וכו', אמר ליה אנא כאידך דשמואל סבירא לי, דאמר שמואל הכל לשם שמים. וברש"י: "הכל לשם שמים", ואין דעתי אחריה לחיבת אישות, אלא לחיבת קורבה ולעשות קורת רוח לאמה כשאני מחבב את בתה. וע"ע זאת זכרון שם ד"ה וזה שמעתי: שמעתי מהרב המגיד [מראוונא] ז"ל שהזכיר את הגמרא בסוף קידושין 'אנא כאידך דשמואל דאמר כל מעשיך יהיו לש"ש', פי' רש"י מה שלקח נכדו על ברכיו כדי להיות נחת רוח לבתו שאוהב את בתה. והנה היקל בנדנד עבירה באשר שכוונתו היה לש"ש לבד. וכן במי שארכבה אכתפיה כי היה דמיא לו ככשורא (כתובות ז). הגם שאעפ"כ אסור, כי אם שכוונתו לש"ש.

אהבה גימטריא 'אחד', ושם הוי"ה הוא שם המיוחד, וכן ב' פעמים 'אהבה' גימטריא שם הוי"ה כ"ו, כי ה' יתברך אוהב אותנו ואם אנחנו יש לנו אהבה להש"י ב' פעמים 'אהבה' גימטריא שם הוי"ה. ט. משנה ה: 'חמישה תלמידים היו לרבן יוחנן בן זכאי ואלו הן רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי הכהן ורבי שמעון בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך, הוא היה מונה שבחן וכו', רבי יוסי חסיד, רבי שמעון בן נתנאל ירא חטא. י. שלה"ק פר' וירא תורה אור אות כג: "איזה חסיד המתחסד עם קונו" כמוזכר בתיקונים (א): ענין זה הוא העושה באהבה רצון קונו יותר ממה שמחויב לעשות. יא. עיין לעיל פר' בא ד"ה ויסעו מרעמסס: 'באהבה כתיב (דברים ו, ה) 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך', ושמעתי הפי' 'אפילו נוטל נפשך' (ברכות נד). ממש, וזה 'כל מעשיך יהיו לשם שמים' (אבות פ"ב מ"ב), וזה "בכל דרכיך דעהו" (משלי ג, ה) אפי' לדבר עבירה" (ברכות סג). פי' שהנה יש אדם בשביל יראת חטאו תמיד אין לו שום אהבה, כי תמיד דואג ומתפחד אולי חוטא בזה, והנה זה צריך לפעמים, משא"כ כשאפשר לעבוד באהבה יותר טוב הרבה, כי זה עיקר רצונו, וזה 'לית פולחנא קמי קוב"ה אלא רחימא' (זוה"ק ח"ב נה:), וכן

כשאני רוצה לזוז כלל מיראת חטא אינו יכול לבוא לאהבה

מאהבה הנ"ל בא למדרגה עליונה שרצונו להטיב לבניי ולהשפיע להם בני חיי ומזוני

והנה מי שאינו רוצה להתלמד ולזוז מיראת חטא כלל, אי אפשר לו לבא להאהבה^{טו}. על כן אמר הנה עין ה' פרוש האהבה פנ"ל, אל יראיו למיחלים לחסדו' הוא אהבה:

וקאמר אחר כך 'להציל ממות נפשם' כו'. כי הנה יש מי שהוא במדרגה עליונה יותר, שבא לזה מהאהבה, שלא לחוש במעשיו כל כך פי אם להיות כמו אב לכל לראות טובות ישראל ולהתפלל בעדם, וזה בא מדבקותו יתברך מתנהג במדותיו ורצונו להטיב לבד, פי יש בו רצון יוצרו ודעת קונו, יש בו להשפיע ולהטיב^{טז}. וזה 'להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב' הוא בני חיי ומזוני כמו שפרשנו כמה פעמים^{טז} בעזרת אל ברוך הוא, וזה בא מהאהבה פנ"ל:

והנה כהן הוא העובד מאהבה^י, ובאברהם אבינו נאמר (תהלים קי, ד) 'אתה כהן לעולם', הוא גם להיות לו אהבה להעולם פנ"ל, הוא מדרגה הבא אחר האהבה פנ"ל, הוא כהן גדול^י, על כן הפהן הגדול התפלל על ישראל וודה את עונותם^י. אף אף על פי כן צריך גם כן לודות קדם עון עצמו והשיכים אליו^{יא}, לעין שלא יחטא הוא והנלוים אליו, הגם שהוא במדרגה יותר עליונה מזה שאינו חושש על עצמו. וזה 'אף על פי שבא אש מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט' (יומא כא:). ושלא תהיה כמשל החוזה בכוכבים שאינו רואה שפתחתו בור עמק והוא מביט לשמים לכוכבים ונפל באחת הפחתים רחמנא לצלן^{יב}:

אף שהוא במדרגה הגדולה שאהב ומתפלל על בני צדיק לעיון שלא יחטא הוא והנלוים אליו

◆ ציונים ומקורות ◆

טו. ע"ע זאת זכרון פר' וישב ד"ה פירשנו על פסוק בפרשת: 'יש מדרגה שאדם אוהב את ה' וירא ממנו ואינו עובר, ולומד תמיד לש"ש, ואינו עובר אפי' מעט, ושומר עצמו מאוד. אך אין זה המדרגה היותר גדולה, כי עי"ז ששומר עצמו מאוד אין לו כ"כ אהבה כראוי'. טז. ע"ע להלן עירובין ד"ה מי שיצא ברשות: 'כתיב (תהלים קמה, יט) 'רצון יראיו יעשה' פי' הקדוש ברוך הוא נותן ליראיו הרצון שלו וכו', דהנה הקדוש ברוך הוא ברא כל העולם רק להטיב לברואיו, נותן ליראיו ג"כ הרצון שלו, עושה להם שירצו להיות טוב לישראל, על ידי זה 'זאת שוועתם ישמע ויושיעם' לישראל^{יז}. יז. וע"ע שם ד"ה וכן י"ל: 'וכן יש לפרש 'הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו' הקדוש ברוך הוא רואה ועינו מצפה אל יראיו, ומיחל ומצפה להם שיהיו נמי 'מיחלים לחסדו', למה כן, ואומר 'להציל ממות נפשם' של ישראל על ידי יראיו שיתפללו אליו עליהם, וזה הוא על בני, כי מי שיש לו בנים אינו חשוב כמות, והנה גם לחיי העולם הבא אינו בא כראוי,

וזה 'להציל ממות נפשם', שתהי' להם בנים ויוצלו נפשם ממוות, 'ולחיותם' הוא חיי, 'ברעב' הוא מזוני, ובשביל באחד כלול גם השני כי מאן דיהיב חיי יהיב מזוני, וכן נמי להיפך לא יהבו מזוני למיתא כידוע. ע"כ כלול כאחד לחיותם 'ברעב'. וע"ע זאת זכרון בראשית ד"ה ועל כן כתיב. יח. עיין זוה"ק ח"א רנז: 'כהנים מסטרא דחסד אתו'. יט. עיין בר"ר מו, ה: 'ר' ישמעאל אומר, אברהם כהן גדול היה, שנאמר (תהלים קי, ד) 'נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם'. כ. יומא פ"ו מ"ב. כא. שם פ"ד מ"ב. כב. עיין אור נערב לרמ"ק ח"א פ"ו. וע"ע דברי אמת ויצא ד"ה וישא יעקב: 'ואם האדם עושה כן קודם דבקות לפשפש במעשיו, הדבקות הוא טוב, שלא יהיה כאדם שחוזה בכוכבים ולא ראה תחתיו ונפל באחת הפחתים או ניגף באבן ח"ו'. וראה תועפות ראם (ראדזימין) עמ' טו: 'חסידות פולין שמשתלשל מהרבי ר' אלימלך והרבי מלובלין זצוקלה"ה, שהאירו באורם ארצות פולין גאליצי' ואונגאריין, הם אמרו שהתחלה הוא לתקן

סֵפֶר
דְּבָרַי
אֱמֶת

עַל 'עֲבָרָה מְכַבָּה מְצוּה וְלֹא תוֹרָה' קִבַּב
אִם הַמְצוּה נִפְעַל עַל פִּי הָאֱמֶת, וְכֵן
מְצוֹת תִּלְמִידֵי חֲכָמִים הָיָה כְּמוֹ תוֹרָה,
שָׂאִין כַּח בַּעֲבָרָה לְקַלְקֵל וּלְכַבּוֹת. וְכֵן
כָּאן:

וְהִנֵּה כְּשֶׁרָאָה בְּלֶק שֶׁהִכְרַח לְבָרְכֶם פְּעַם
שְׁנִית, שֶׁהֵבִין שֶׁהָיוּ תִּנְחוּמֵינִי שֶׁל
הַבַּל, פִּיּוֹן שֶׁלֹּא פִּעַל בְּזָה שֶׁלֹּא לְבָרְכֶם
עוֹד, הִצְרַף לומר תְּרוּץ אַחַר, 'אֵתוֹ

אחר שראה
בלק שבלעם
הוכרח לברכם
אמר שיעבוד
בשכל וכונה
לקלקל

אַעֲשֶׂה', פְּרוֹשׁ אָעֲבֹד בְּשֶׁכַל וּבְכַוְנָה
לְקַלְקֵל. דִּי לְמַבִּין:

וְאַחַר כֵּן שֶׁלֹּא פִּעַל גַּם בְּזָה, כִּי בְּרַכֶּם
פְּעַם שְׁלִישִׁית וְלֹא פִּעַל בְּמָה
שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת פְּעֻלַת שֶׁקֶר לְקַלְקֵל, כִּי
הָיָה רְאוּי עַל כָּל פְּנִיִם לַפִּעַל שֶׁלֹּא לְבָרֶךְ
עוֹד [וְאָף עַל פִּי כֵן בְּרַכֶּם], הִצְרַף עַל
כְּרַחוּ לְהוֹדוֹת הָאֱמֶת שֶׁמְכַרַח לְדַבֵּר מֵה
שֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

כשראה בלק
שבלעם לא
הצליח לקלקל
גם בכוונה
הוצרך בלעם
להודות
שמוכרח לדבר
כרצון ה'

פְּרֻשַׁת פְּנִיחָס

לְרִישׁ הַפְּרֻשָּׁה. בְּמִדְרָשׁ (ילקוט"ש פינחס
תשעא) 'פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן
אֶהֲרֹן כו', לְכֵן אָמַר כו' (במדבר כה,
יא-יב)^א, פְּנִיחָס הוּא אֵלֵיהֶוּ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶתָּה עֲשִׂיתָ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, חִיֵּיךָ אֶתָּה עֲתִיד
לְהַשְׁתַּלַּח לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
(מלאכי ג, כג-כד)^ב 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת
אֵלֵיהֶוּ, וְהָשִׁיב לָב בָּנִים עַל אָבוֹת' כו'.
וְצָרִיף בְּאוּר:

וְנִרְאָה בְּעִזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ שֶׁרוּצָה לְפָרֵשׁ
הַיַּחֲסוּס 'בֶּן אֶהֲרֹן', וְכִמְהָ פְּעַמִּים
כְּתִיב^ג 'אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן סֵתֶם וְהָיָה יְדוּעַ,
וְרוּצָה לְפָרֵשׁ עַל כֵּן הַמְּדָה כְּנֶגֶד מְדָה,
'בְּרִיתִי שְׁלוֹם' עַל שֶׁהָיָה 'בֶּן אֶהֲרֹן הַכֹּהֵן',
פְּרוֹשׁ מִתְּלַמִּידָיו שֶׁל אֶהֲרֹן, אוֹהֵב
שְׁלוֹם^ד. וְדוּק:

בפסוק מפורש
'בן אהרן' לרמז
שפינחס קיבל
ברית שלום
כיון שהיה
מתלמידיו אהרן
אוהב שלום

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפַּטֵּן כּו' (במדבר כז,
ה)^ה. דִּידוּעַ מֵאִמֵר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל^ו

הצדיק
כשברגיש
חסרונו שב
תיכף לה'

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

מקום שהתלמידים קרויים בנים'. ה. ראה אבות
פ"א מי"ב: 'הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן,
אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות
ומקרבת לתורה'. ו. ויקרב משה את משפטן
לפני ה'. ז. תנחומא פינחס ח: 'שיש צדיקים
שנתגאו בדברים של מצוה והתיש הקדוש ברוך
הוא כחן וכו', וכן משה על שאמר 'והדבר אשר
יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתי' (דברים א, יז),
התיש הקדוש ברוך הוא כוחו וכו', באו בנות
צלפחד והפליא ממנו שנאמר ויקרב משה את
משפטן לפני ה', 'כן בנות צלפחד דוברות'

קב. ע"ע טוטה כא. 'עבירה מכבה מצוה ואין
עבירה מכבה תורה שנאמר (שה"ש ח, ז) 'מים
רבים לא יוכלו לכבות את האהבה'.
א. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את
חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם
ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור
הנני נותן לו את בריתי שלום'. ב. 'הנה אנוכי
שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה'
הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב
בנים על אבותם'. ג. במדבר לא, ו. יהושע כב,
יג. ד. עיין ספרי ואתחנן לד: 'אתה מוצא בכל

שְׁנַעְנַשׁ עַל שְׁאֲמַר 'הַדָּבָר הַגָּדוֹל תְּבִיאֹן אֵלַי', עַל כֵּן נֶעְלַם זֶה מִמֶּנּוּ מֵהַ שְׂיָדְעוּ הַנְּשִׂים. וְהִנֵּה וַדַּאי צְדִיק תִּכְף מְרִגִישׁ חֶסְרוֹנוֹ וְשָׁב לֵה' יִתְבַּרְךָ, מִכָּל שָׁכֵן מִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הָעֲנִיו מָאֵד:

וְזֶה וַיִּקְרַב מִשָּׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי ה' הוּא הַתְּשׁוּבָה הַנִּקְרָא 'לִפְנֵי ה'', כִּי תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְרַמְזוּ בְּשֵׁם הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא, כְּדֹאִיתָא (זוה"ק ח"ג ק:)" שְׁמִי עִם י"ה שְׁס"ה כו', וְהַעֹבֵר עַל זֶה צָרִיךְ

העובר על התורה ומעש"ט פוגם בשם הוי"ה וכדי לתקן צריך להמשיך מעולם הנעלם שהוא שם אהי"ה בחי תשובה עילאה

לְהַמְשִׁיךְ מֵעוֹלָם הַנֶּעְלָם מְקוֹר הַתְּגִלוֹת הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא, הַגֵּם שְׁשֵׁם הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בְּהַעֲלָם בְּכָל מְקוֹם, אֲךָ לֹא בְּהַתְּגִלוֹת, כִּי אִם נִקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם אַהֲי"ה י"ה, מִזֶּה תִּקְוֶן לְמִי שְׁפָגַם בְּהַיְי"ה י"ה. וְהַגֵּם שְׁזֶה אֵין נִקְרָא פָּגַם, [אַבְל] לְגַבִּי מִשָּׁה נִקְרָא כֵּן, שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַתְּפָאֲרוֹת, וּמִזֶּה שְׁנַעְלָם מִמֶּנּוּ בָּא לְתְּשׁוּבָה, וְזֶה לִפְנֵי ה' י"ה. וְעַל כֵּן כְּתִיב בְּנוֹן גְּדוּלָה, עַל נוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה י"ה, כִּי אֲתוֹן רַבְּרִינִן

ציונים ומקורות

האלה הם לבוש אל שמות בן ד". יא. עיין פירוש הרמ"ק לספר יצירה פ"א מ"י: 'שם אדני' במלכות, ושם הוי"ה בתפארת, ושם אהי"ה בבינה. וע"ע עץ חיים שער דרושי הצלם פ"א: 'ונודע כי אהי"ה הוא בבינה העליונה'. וראה זוה"ק ח"ג קכב: 'מצות תשובה ודא איהי בינה'. יב. ע"ע לעיל פר' קורח ד"ה וזה וינח משה: 'הבינה שורש התשובה כמו 'ולבבו יבין ושב' (ישעיה ג, י), ושורשו משם אהי"ה שהוא שורש להתגלות שם הוי"ה דנקרא על היות העולמות, אהי"ה לשון להיות היותו, על כן הוא שורש תשובה אהיה טוב, כי הוי"ה מי שקיים תרי"ג מצוות וכו', ומי שלא נשלם בהוי"ה צריך בשם אהי"ה לתקן להיות שלם כהוי"ה'. וע"ע זכרון זאת תולדות ד"ה והנה זה: 'שורש התשובה הוא 'אהי"ה' שכן פירושו להיות הויה, וכן בתשובה הוא כן הגם שלא הייתי כראוי אהיה טוב וכן אהיה מתוקן וצדיק והוא שורש הוי"ה'. יג. ע"ע מאור ושמש פר' פינחס ד"ה או יאמר ותקרבנה: 'וזהו 'לפני ה' ששם אהי"ה הוא לפני שם הוי"ה, ששם הוי"ה הוא תפארת, ושם אהי"ה הוא בינה, והבן'. יד. ע"ע אוהב ישראל פר' פינחס ד"ה וזה פירוש ותעמודנה: 'משפטן', משפט נו"ן רבתי. עולם החירות נ' שערי בינה, 'לפני ה' דייקא'. וע"ע ליקוטי תורה להאריז"ל פר' שמות: 'והנה נ' ד'נוצר חסד' הוא גדולה, כי כל אותיות גדולות שבתורה הם בבינה וכו', לכן נ' גדולה נגד נ' שערי בינה'.

(במדבר כו, ז) כך הוא הדין, א"ל הקדוש ברוך הוא למשה לא כך אמרת 'הדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי' הדין שאין אתה יודע הרי הנשים יודעות אותן. וע"ע סנהדרין ח. ח. 'זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור' (שמות ג, טו), והא אוקמוה, י"ה עם 'שמי' שס"ה, ו"ה עם 'זכרי' רמ"ח. ט. ע"ע זכרון זאת פר' וישלח ד"ה אך הנה כשיודע: 'הנה השורש הוי"ה הוא אהי"ה כדאיתא בספר שערי אורה'. ועיין שערי אורה הקדמת הספר: 'דע כי שם בן ד' אותיות הוא כדמיון נוף האילן, ושם אהי"ה הוא עיקר האילן הזה, וממנו ישתרשו שורשים ויתפשטו ענפים לכל צד וצד, ושאר כל שמות הקודש כולם בדמיון ענפים וסנסנים נמשכים מנוף האילן'. וע"ע זוה"ק ח"ג יא. י. עיין תיקו"ז קכז. 'יקו"ק דאיהו מלגאו דכל ספירה וספירה'. וע"ע שם פב. 'לית ספירה דלית תמן יקו"ק, יו"ד ק"א וא"ו ק"א, והכי צריך לאתכנשא כלוא ביה בכל אתר, דכל שמהן אינון כינויין ליה'. וע"ע פרדס רימונים שער השמות פ"א: 'העשר שמות המיוחדים לי ספירות הם אהי"ה לכתר. י"ה לחכמה וכו', והנה השמות האלה הם היכלות אל שמות בן ד' שהם בכל ספירה וספירה כדפי' בשער הקודם, כאלו נאמר כי הרוחניות הנגבל או הנרשם בשם אהי"ה הוא היכל אל רוחניות הנרשם בשם יו"ד בנקודת קמץ ושניהם בכתר. וכן בכל שם ושם הם כדמות הגוף אל הנשמה בערך שמות בן ד' שבכל ספירה וספירה. כי השמות שאינם נמחקים

הוא שָׁם ט, וְשָׁם הוא תְּשׁוּבָה עֲלֵאָה ט, וְכִמּוֹ וּבִלְכָבוֹ יִבִּין וְשָׁב' (ישעיה ו, י):

גְּדוּל, שְׁלֵא קָם כְּמִשֶׁה ט, וְעָנִיו מְכָל אָדָם כ, שְׁעֲנֹה גְּדוּלָה מְכָלָם כ:

יִפְקֹד ה' כו' (כמדבר כז, טז). כְּתוּב בַּסֵּפֶר הַקּוּדֵם לְזֶה, דְּכַתִּיב עַל זֶה 'קח לך אֶת יְהוֹשֻׁעַ כו' אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, פְּרוֹשׁ הוּא יֵשׁ בּוֹ רוּחַ קְדֻשָּׁה עַל כֵּן תִּצְוֶהוּ לְהִיּוֹת כְּנִ"ל שְׁיֵצֵא לְפָנֵיהֶם כו' כְּפִתּוּב שָׁם, כִּי עָקֵר הוּא לְהִיּוֹת הַקְּדֻשָּׁה בְּאָדָם [וְהִיא] יְדַרְיֶכְהוּ בְּדֶרֶךְ טוֹב:

וּפְרִשְׁנוּ בְּעֲזָרְתּוֹ יְתַבְּרֶךְ, שְׁהִנֵּה יְדוּעֵיב מִשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִלְכָא אֶהְרֵן שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא, פְּרוֹשׁ מִשֶׁה קָרַב כְּכַיִּכּוּל אֶת הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְאֶהְרֵן קָשָׁט וְכַפָּר עַל יִשְׂרָאֵל וְקָרַב אֶת יִשְׂרָאֵל לָהּ יְתַבְּרֶךְ כ, וְכִדְאִיתָא בְּאֶהְרֵן (אבות פ"א מ"ב) כ, 'אוֹהֵב שְׁלוֹם כו' וּמְקַרְבֵּן לְתוֹרָה' שְׁהִיא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלָא חֲדִיכָה:

וְנִתְתַּה מִהוּדָךְ עָלֶיךָ, אֵינּוּ מוֹכֵן לְכַאוּרָה. אֶף הִנֵּה פְּרִשְׁנוּ עַל [מֵה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל] פַּעַם הַקְּדִים מִשֶׁה לְאֶהְרֵן וּפַעַם לְהַפְּךְ מְלַמֵּד שְׁשִׁקוּלִין הֵם, הָוָה לִיָּה לְמִימַר 'שְׁקוּלִים הָיוּ. וְעוֹד קָשָׁה הֲלֵא נִרְאָה שְׁמִשֶׁה הָיָה

ה' אמר למש"ר שיקח את יהושע שיש בו רוח קדושה וכשיש היא מדריכתו בדרך טוב

משה שושבינא דמלכא קירב את ה' לכנס"י ואהרן שושבינא דמטרוניתא קירב כנס"י להש"ת ולתורתו שהם אחד

מש"ר לא רצה לפעול ב' הבחינות בעצמו ושמואל היה שקול כמשה ואהרן לענין זה שפעל ב' בחינות הנ"ל בתפילות

◆ ציונים ומקורות ◆

טו. עיין זוה"ק ח"ב קפ: 'בגין דאית אתוון רברבן ואית אתוון זעירין, אתוון רברבין אינון לעילא, אתוון זעירין לתתא'. וע"ע שם קלב. 'בגין דאית אתוון רברבן ואתוון זעירין, אתוון זעירין מעלמא תתאה, אתוון רברבן מההוא עלמא דאתי, בכולא אינון רברבן' וכו'. וע"ע עמק המלך שער קרית ארבע פרק קמד: 'לכן היא נקרא 'פום ממלל רברבן', כי מבינה אתוון רברבן, וזה ההבל בא מדיבור רברבא, כנודע שאותיות עלמא דאתי היא בינה הם אותיות גדולות'. טז. עיין זוה"ק ח"ג י: 'רזא דבינה והיא אימא עילאה'. וע"ע שם יז. 'דאיהו תשובה אימא עילאה'. יז. 'יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה. אשר יצא לפניהם וגו'. ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו וגו'. ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל'. יח. בר"א, טו: 'בכל מקום הוא מקדים משה לאהרן ובמקום אחד הוא אומר (שמות ו, כו) 'הוא אהרן ומשה', מלמד ששניהן שקולין זה כזה'. יט. דברים לד, י. כ. במדבר יב, ג. כא. ע"ז כ: כב. עיין זוה"ק

ח"ג נג: 'תא חזי, מה בין משה לאהרן, הי מנייהו עילאה, אלא משה עילאה, משה שושבינא דמלכא, אהרן שושבינא דמטרוניתא'. כג. ע"ע אוהב ישראל פר' מסעי ד"ה וידוע: וידוע כי משה היה שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא, פרוש כי משה רבינו עליו השלום המשיך אלהותו יתברך להכנסת ישראל מעילא לתתא, ואהרן הרים והנהיג את הכנסת ישראל להקדוש ברוך הוא מתתא לעילא, והיה מכניס אהבת השם יתברך בלבם של ישראל'. כד. 'הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'. כה. עיין זוה"ק ח"א כד. 'אורייתא דא קודשא בריך הוא'. וע"ע ח"ב ס. כו. עיין לעיל פר' קורח ד"ה והנה יש לומר: 'משה רבינו היה יכול לפעול תרוייהו, כי אם שביקש בעצמו על אהרן, כמו שפירשנו 'שלח נא ביד תשלח' (שמות ד, יג) פי' ע"י מי שמעלה את כנ"י לך תשלח שפע קדושה, והשיב לו יתברך 'הלא אהרן אחיך הלוי' לשון לוייה, מקרב כנסת ישראל לה'. כז. עיין תנחומא צו יג: 'והיה שקול כמשה ואהרן שנאמר

ספר
אהב
ישראל

לְגִנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, וַיִּהְיֶה ה' כּו' (דברים כג, ו) וְאֵז הַכְּרַח הַרְשָׁע לְדַבֵּר הַהֶפֶךְ וְהַבֵּן,

וְכָל הַקְּלָלוֹת יִתְהַפְּכוּ עָלֵינוּ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה וְכֵן יְהִי רְצוֹן אֲמֵן:

פְּרִשְׁת פְּנַחֶס

וַיְדַבֵּר גו'. פְּנַחֶס גו' הָשִׁיב אֶת חַמְתִּי גו'. תַּחַת אֲשֶׁר קִנְא גו' וַיִּכְפַּר עַל גו' א'. בַּמְדָּרֶשׁ (במ"ר כא, א) 'אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין הוּא שְׂטֵל שְׂכָרוֹ, וְהוּא פְּלֵאֵי מֵאֵי מִשְׁמִיעֵנוּ הַמְדָּרֶשׁ בְּזֶה. אֲכֵן בְּהַעִיר לֵב וְשׁוּם שְׂכָל יֵשׁ לֹמֵר, דְּהֵנָּה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה מֵעִיד עַל פְּנַחֶס שֶׁהוּא הָשִׁיב אֶת חַמְתּוֹ, וְהֵלֵא כָּל הַחוּטָאִים בְּדָבָר פְּעוֹר וּבְכַנּוֹת מוֹאֵב מִתּוֹ, וְכַדְאִיתָא בַּמְדָּרֶשׁ (שם כ, כג) עַל פְּסוּק (במדבר כה, ד) "קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי הָעֵם וְהוֹקַע אוֹתָם כּו', וּמִנִּין הִיּוּ יוֹדְעִים מִי הַחוּטָא, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי מוֹדִיעֵן, כָּל מִי שֶׁטָּעָה הֶעֱנַן סָר מֵעַלְיוֹ וְהִשְׁמַשׁ זָרְחָה כְּנִגְדּוֹ כּו', עֵינֵי שָׁמַיִם. וְחוּץ לְזֶה מִתּוֹ בַּמַּגְפָּה כ"ד אֶלְף, וְעַד כַּמֶּה לַגֶּף וְלִיזֵל עַד שֶׁהֶצְרַךְ פְּנַחֶס לְהָשִׁיב אֶת חַמְתּוֹ

כל בניו
נתחייבו כליה
ח"ו כי הם
ערכים זה לזה

וְהֵנָּה הַקְּשָׁה לְהַמְדָּרֶשׁ הַנ"ל הֵלֵא יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם בְּדַבְרֵי חַז"ל (קידושין ט:): וְאֵנוּ מֵאֲמִינִים בְּזֶה שֶׁשְׂכָר מְצוּהָ בְּהֵאֵי עֲלָמָא לִיפָא, וְאֵם פֶּן מֵהוּ זֶה שֶׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְמִשָּׁה רַבִּינוּ עֲלִיו הַשְּׁלוּם 'פְּנַחֶס בֶּן אֶלְעָזָר גו', הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוּם, וְהִתְּהָ לוֹ וְלִזְרַעוֹ אַחֲרָיו, הֵלֵא זֶה הָעוֹלָם אֵין בּוֹ כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּלֵּם בּוֹ שְׂכָר מְצוּהָ. אֲכֵן יֵשׁ לֹמֵר, דְּהֵנָּה פְּנַחֶס לָמַד מִמִּשָּׁה רַבִּינוּ עֲלִיו הַשְּׁלוּם הַהֶלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי 'הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית קִנְאִין פּוֹגְעִין בּוֹ' (סנהדרין פב.).

פינחס קיבל
שכר בעוה"ז
על שגרים
עצירת המגפה
ולא על עצם
המצוה שעשה

צִוּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

הושיב להן ראשי סנהדריות ויהיו דנים כל מי שהלך לפעור, אמר מי מודיען, אמר לו אני מפרסמן, כל מי שטעה הענן סר מעליו והשמש זורחת עליו בתוך הקהל, ויהיו הכל יודעין מי שטעה ויתלו אותו, תדע לך שהוא כן ויאמר משה אל שופטי ישראל הירגו איש אנשיו" וגו'. ג. סנהדרין כז: ד. "וירא פינחס בן אלעזר" מה ראה, אמר רב ראה מעשה ונוכר הלכה, אמר לו, אחי אבי אבא לא כך לימדתיך ברידתך מהר סיני הבועל את כותית קנאין פוגעין בו, אמר לו קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא'.

ט. 'ולא אבה ה' אלהיך לשמע אל בלעם ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלהיך'.

א. 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהנת עולם תחת אשר קינא לאלהיו ויכפר על בני ישראל'.

ב. 'ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם וכו', רבי נחמיה אמר לא תלה ראשי העם, אלא אמר לו הקב"ה למשה

ובראותו מעשה זמרי העיר את לבבו לקים מצוה זו ולקנא קנאת ה' צבאות בלתי שום פונה אחרת, אך ממילא נסתעף מזה שהשיב חמתו ותברך מעל בני ישראל שלא יתחילו פליה חס ושלום עבור הערבות כנ"ל, ועל דבר זה נטל פנחס שָכרוּ בהאי עלמא, על דבר אשר נסתעף ממצוה זו שעשה, אבל שכר מצוה ממש שעשה לשם שמים לקנאות קנאת ה' צבאות, קים לעד ולעולמי עולמים לעולם הבא:

וזהו שאמר המדרש 'בדין הוא שיטל שָכרו' רצה לומר גם בהאי עלמא וכנ"ל. וזהו מפרש גם בן באר היטב בפסוק, 'השיב את חמתי כו' בקנאו את קנאתי כו', הינו שהוא עשה רק בכונה זו לקנא קנאתי, ועל ידי זה נסבב הדבר ממילא שהשיב את החמה שלי מעל בני ישראל, 'לכן אמר לו גו', והיתה לו גו' תחת אשר קנא גו' ויכפר על בני ישראל, הינו תחת דבר זה שקים המצוה לקנא קנאת ה' צבאות עוד נוסף לזה ויכפר על בני ישראל, ולזה 'בדין הוא שיטל שָכרו', אבל שכר המצוה גופא קים ועומד לו לעולם הנצחי שכלו טוב. והבן כל זה היטב:

'כרו' הוא שיטול שכרו גם בעוה"ז על עצירת המגפה שעי קנאתו

והחסד והרחמים, ותריץ מעינין דיליה הם י"ה דאינון חכמה ובינה, ומשם בא השפע והישועה לחמשה בחינות הנקראות חמש ישועות":

וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קטז, יג) 'כוס ישועות אשא, כי כמו שהכוס הוא פלי לקבל את היין הנתון בו, ככה הוא בחינת דוד המלך עליו השלום שהוא המלוכה העליונה פביכולט הוא פלי לקבל מהחמש ישועות על ידי בחינת צדיק חי עולמים דאיהו אתקשרותא דכלא, ולשאב בששון סוד צדיק חי העולמים, כמאמר חז"ל (מגילה טז:) 'וששון' (אסתר ח, טז) זה מילה אות ברית הוא לעולם, ולהשפיע ולמלאות כוס ישועות כנ"ל סוד המלוכה הקדושה, ודוד המלך עליו השלום רצה להעלותן למקורן ולשרשן הרמה בקדש, וזהו 'כוס ישועות אשא', וכפי מה שאיתא בתקוני זהר הקדוש (פה.) על פסוק 'כוס ישועות אשא' ה' אצבען דסחרין על כוס, רומזים לה' ישועות עלאין דנפקין מגו עלמא עלאה עולם החרות, כידוע למביני מדע שפל אחד פלול מיו"ד קדושות, והן בכללות נו"ן שערי בינה^א, והן הן אותיות מנצפ"ך פשוטות וכפולות^ב:

ואינון ה' ישועות נקראות 'בנות צלפחד', וזהו פרוש הפסוק 'ותקרבנה בנות צלפחד', שהיו מקרבין עצמותם לשרשם העליון, שה' ישועות הנ"ל נקראות בלשון

ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר וגו"ה. הנה כתיב (ישעיה יב, ג) 'ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה', 'ישועה' נקראת בחינת כתרא עלאה קדישא, שמשם הוא מקור הישועה

חכמה ובינה הם מניינות הישועה שהוא הכתר, ומשם בא השפע לבחי' חמש ישועות

◆ ציונים ומקורות ◆

ישועות, ואינון חמש תרעין, ועל רזא דא כתיב 'כוס ישועות אשא', דא כוס של ברכה, כוס של ברכה אצטריך למהוי על חמש אצבען ולא יתיר. וע"ע תיקו"ז פה. ט. זו"ח לו. י. זוה"ק ח"ג ריב. יא. עיין זוה"ק ח"ג רמה. יב. עיין פרי עץ חיים שער הזמירות פ"ה.

ה. 'ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחות מנשה בן יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נועה וחגלה ומלכה ותרצה. ו. עיין שערי אורה שער י. ז. תיקו"ז קמג. ח. עיין זוה"ק ח"א א. 'בגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשובנה, ואינון חמש אקרון

המלכות שהיא בחינת דוד היא כלי לקבל מוחמשי ישועות

חמש הישועות נקראות 'בנות צלפחד' ע"ש שמקבלים שפע מהאילן העליון

בְּנוֹת דְּסַחְרִין לְשִׁכְיִנְתָּא מַחֲמַת שְׁהַן מְקַבְּלִין שְׁפַע מִמְּקוֹר הָעֵלְיוֹן, וְנִקְרְאוֹת בְּנוֹת 'צִלְפַּחַד' 'צֶלֶף חַד' אֵילָן חַד^י, כִּי לִית תַּמָּן פְּרוּד, בְּסוּד 'תַּרְיִן רַעֲיָן דְּלֹא מִתְּפָרְשִׁין^י':

או יאמר 'בְּנוֹת צִלְפַּחַד' 'צֶל פַּחַד', כִּי ה' אוֹתִיּוֹת מִנְצַפ"ךְ כְּפּוֹפִים רוֹמְזִים לְגִבּוֹרוֹת קְדוּשׁוֹת^ט, וּמִשָּׁם בָּא הַפַּחַד וְהַמּוֹרָא עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל עוֹשֵׁי רַשָּׁעָה שְׁלֹא יִתְקַרְבוּ לְקַדְשָׁה עֲלִיוֹנָה וְלֹא יוֹכְלוּ לְהִרְעֵ לְיִשְׂרָאֵל:

ורצונם וְתִשׁוּקָתָם שֶׁל ה' יְשׁוּעוֹת הוּא שְׁיִהְיֶה לָהֶם אַחִיזָה וְנַחֲלָה בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְהִטְהוֹרָה, וְשִׁיּוּכְלוּ לְעֲלוֹת

מה' אותיות מנצפ"ך בא פחד לרשעים

ה' ישועות רוצים אחיה בארץ הקדושה להשפיע למלכות ולקרב ביאת המשיח

לְמִקּוֹרְן וּלְשִׁרְשֵׁן הַרְמָה לְהַשְׁפִּיעַ וּלְמַלְאוֹת אֶת הַכּוֹס יְשׁוּעוֹת סוּד הַמְּלוּכָה הַקְּדוּשָׁה, וְרִצּוֹנָם לְקַרֵּב אֶת הַיְשׁוּעָה וְהַגְּאֻלָּה שֶׁל מְשִׁיחַ צְדֻקְנוּ שְׁיָבֹוא בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ אִמֵּן, וְזֶהוּ וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צִלְפַּחַד בֶּן חֶפְרָי הוּא מְשִׁיחַ צְדֻקְנוּ, כִּי יְדוּעַ שְׁסוּד הַגְּלוּת הוּא לְהַעֲלוֹת רַפ"ח נִיצוּצֵי קְדִישֵׁי הַרְמוּזִים בְּתִבַּת חֶפְרָי^ט:

בן גלעד, עַל דְּרָךְ שְׁיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גִלְעָד (בְּרֵאשִׁית לֹא, מו), הוּא גַם כֵּן עוֹלָם הַחֲרוּת מִתּוֹק הַדִּינִין שֶׁם שֶׁל ע"ד בְּחִלּוֹף שֶׁם אֱלֹהִים^י, וְהֵינּוּ שְׁבִנָּה יִנְצַח אֶת אוֹיְבָיו לְעֵתִיד לְבֹוא עַל שְׁעָבְרוּ אֶת הַגֹּל עַד אֲשֶׁר הַצִּיב לְבֶן הָאֶרֶץ עִם יַעֲקֹב אֲבִינוּ עָלָיו

משיח ינצח האויבים ע"י שם 'ע"ד' שהוא מעולם החירות

◆ **ציונים ומקורות** ◆

אות י' נתחלק ב'ט' הקודם אליה. אך ס' של אלהים, אמת שהיא מתחלפת, כי ס' דאלהים הוא מ"ם סתומה, ומתחלפת במ' פתוחה הקודמת אליה. אך שלפי שלעולם כל אות ס' אחרונה שבכל תיבה היא סתומה, לכן נכתב שם זה אכדט"ם באות ס' סתומה. וע"ע שם שער ספירת העומר פ"ז. וראה עבודת ישראל ליקוטים ד"ה והואיל: 'אודיעו דבר אחד ממשנתי שהבנתי מכתבי קודש האר"י וזה"ה שיש לי בענין כ"ד אלפים תלמידי ר"ע. הנה שורשם כולם מצירופי אלהי"ם, כי יש באלהי"ם ק"ך צירופים בכל אות כ"ד צירופים. והנה באות א יש כ"ד צירופים באלפי"ן והם שורש נשמתם והם כ"ד אלפים. ולפי שבימי הספירה שאז נכנסין כל המוחין דקטנות והם דאלהי"ם, ואז פגעה בהם מדת הדין דאלהי"ם דקטנות ומתו. אך כשנתגלה יום ל"ג בעומר אז נתגלה הרחמים, כי ידוע כי חילוף אלהי"ם באותיות הקודמים א' כ' ד' ט' מ', והנה א' מ' אין בהם חילוף, רק באותיות כ' ד' ט', והנה כד"ט גימטריא ל"ג. וידוע כי כל חילוף מורה היפוך הדבר שהוא, וחילוף שם הוי"ה הוא דין, וחילוף דאלהי"ם הוא רחמים, ולכן כשנתגלה ל"ג שהוא כ' ד' ט' נהפך לרחמים וסיימו מלמות'.

יג. עיין ליקוטי הש"ס להאריז"ל שבת קנ: 'וזהו סוד שאמרו רז"ל שיצא לו צלף חד וממנו הי' פרנסתו ופרנסת ביתו, כי צלף חד היינו צלפחד'. יד. עיין זוה"ק ח"ג ד. טו. עיין ליקוטי תורה פר' פינחס: 'ענין בנות צלפחד הם סוד הגבורות, והם ה' גבורות לכן היו ה', 'צלפחד' פי' 'צל פחד' שהוא שורש הגבורות'. טז. עיין עץ חיים שער מ"נ ומ"ד דרוש ב: 'נתבאר אצלנו כי כל תפילותינו וכוונותינו הם לברר ולהעלות הניצוצין של ז' מלכים שמתו שהם רפ"ח ניצוצין, וע"י תפילותינו אנו מעלין הניצוצין האלו וכו', גם נתבאר בדרוש א' כי אין בנו יכולת לברר כל הרפ"ח ניצוצין בפעם א', כי אם היה כן כבר בא המשיח וכו', אמנם בכל תפילה ותפילה כפי כוונת האומרה וכפי זכות הזמן אשר אז נאמרה התפילה ההיא, כך מתבררין שיעור קצוב מהרפ"ח ניצוצין, עד שנמצא כי קודם שיבוא משיח יכלו ויוגמרו כל הרפ"ח ניצוצין להתתקן'. יז. עיין זוה"ק ח"ב רסא. וע"ע פרי עץ חיים שער חג המצות פ"א: 'בסוד חילוף שם אלהים, והוא שם אכדט"ם. והענין, כי אל"ף אינה יכולה להתחלף, כי אין אות אחרת קודמת אליה, אבל למ"ד תתחלף בכ' הקודמת אליה, וכן הה' מתחלף בד' הקודמת אליה, עד

סֵפֶר
עֲבוֹדַת
יִשְׂרָאֵל

שְׁמִבְרָרִים נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וּמִהַפְּכִים
מְרִירוֹ לְמִיתָקָא כְּאֶמֶר ו'ל (עִרוּבִין יח):
'יְהִי מְזוֹנוֹתֵי מְרוֹרִים כְּזֵית', זֶה הוּא עֶקֶר
תַּעֲנוּגוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

'יְכוּלֵּי לֹא יֵהָא לְהֵם מְלָךְ בְּן מְלָךְ, יְזַל מִים
מְדַלְיוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתְבְּתִי לְעִילִיט כִּי כְּמוֹ

כפי שממליכין
אותו ית' כך
מתפאר בבני

שְׁמִמְלִיכִין אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ כֵּן כְּבִיכוֹל מִתְפָּאֵר
בְּהֵם, וְזֶה נִקְרָא בְּן מְלָךְ עַל יְדֵי הַמְּלוּכָה
שְׁמִמְלִיכִין אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאָמַר 'יְזַל מִים
מְדַלְיוֹ וְזָרְעוּ בְּמִים רַבִּים', שְׁתִּהְיֶה שׁוֹלְטָת
בְּכוּפְרִים בַּה' הַנִּקְרָאִים מִים רַבִּים כְּמוֹ
שְׁאָמְרוּ חֲזו"ל (שֵׁשׁ"ר ח, ח):

פְּרִשְׁת פְּנִיחָס

פְּנִיחָס בְּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת
חֲמַתִּי וְגו' לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נוֹתֵן לִי
וְגו'. פֶּרֶשׁ רַש"י הַטַּעַם שֶׁהַפְּתוּב מִיַּחְסוֹ אַחַר
אֶהֱרֹן, עֵינַי שָׁמֵם. וְלִפִּי דַעַתְנוּ יִבְאָר עַל פִּי
מֵה שְׁנִקְדִים פְּסוּק (ויקרא טז, א) 'אַחֲרֵי מוֹת
שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן' דְּבִבַר אֶל אֶהֱרֹן אֲחִידָךְ וְאֵל
יִבֵּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו', וְקִימָא לָן
(תו"כ אחרי א, ו) 'אֶהֱרֹן בְּכָל יְבֵא וְאִין מִשֶּׁה
בְּכָל יְבֵא'. וְכִבֵּר אֲמַרְתִּי הַטַּעַם לִפִּי דַעַתִּי,
כִּי כְּשֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה הַטוֹב בְּעֵינֵי ה' מְעוֹרֵר
שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ עַד אָבוֹתָיו וְאָבוֹת אָבוֹתָיו
וּמְאִיר לְכֹלָם בְּאוֹרוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן כְּשֶׁחָס
וְשָׁלוֹם הָאָדָם פּוֹגֵם בְּמַעֲשָׂיו בְּאִיזָה עֵינָן, לֹא
דִּי שְׁפּוֹגֵם אֶת עַצְמוֹ אֶלָּא גַם בְּשִׂרְשׁוֹ
בְּאָבוֹתָיו וּבְאָבוֹת אָבוֹתָיו, וְכִמוֹ שְׁכַתְבַּת זֶה
הַעֲנִין הַרַב הָאוֹר הַחַיִּים ו'ל עֵינַי שָׁמֵם. וְלָכֵן

האדם במעשיו
הטובים מעורר
שורש נשמתו
עד אבותיו
ומאיר לכולם
וח"ו להפך

נִרְאֶה סְמִיכוֹת הַעֲנִין 'אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי
אֶהֱרֹן' נִדְב וְאֶבְיָהוּא בְּעִשׂוֹתָם אַחַת מִהֵנָּה
אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ ו'ל, וְלָכֵן
נִמְצָא אִיזָה צַד וְעֵינָן פְּגָם כָּל שֶׁהוּא
בְּקִדְשָׁתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן אֲבִיהֶם, עַל כָּל פְּנִימִים
שִׁיְהִיָּה שׁוֹרֵת הַדִּין נוֹתֵן שְׂאֵל יְבֵא בְּכָל עֵת
אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְלָכֵן 'אֶהֱרֹן בְּכָל יְבֵא וְאִין מִשֶּׁה
בְּכָל יְבֵא', כִּי מִשֶּׁה רַבְּנוֹ לֹא נִפְגַּם כָּלָל
וְעֶקֶר וְהוּא עוֹמֵד בְּקִדְשָׁתוֹ הִרְאֵשׁוּנָה מְאֹד
וְעַד עַתָּה:

וּמִעַתָּה נִחְזַר לְעֵינָן רֵאשׁוֹן לְבָאָר הַפְּסוּק
'וְהִיתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית
כְּהֵנָּה עוֹלָם', דְּקִשָּׁה הֵלֵא פְּנִיחָס הוּא כְּהֵן
מִצַּד אָבוֹתָיו, הֵגַם שְׂרָשׁ ו'ל תִּרְץ עַל זֶה
שְׁמַחְמַת שְׁלֵא נִמְשַׁח לֹא בָּא לְכָלֵל כְּהֵנָּה,
עֵינַי שָׁמֵם, עַם כָּל זֶה יֵשׁ עוֹד מְלִין לְאַלוּהָ

כשאדם נפגם
מקדושתו
הצדיק יכול
להמשיך עליו
יראת ה'
וקדושה מחדש

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרוֹת

אחר אהרן. ב. 'פינחס בן אלעזר' וגו' צריך
לדעת למה הוצרך ליחסו, ואולי שנתכוון שיזכרו
אבותיו לטובה. ג. עיין ויק"ר יב, א-ד, פסיקתא
דרב כהנא פסקא כו אות ז, 'ילקו'ש ויקרא פ"י
תקכד. ד. 'שאף על פי שכבר נתנה כהונה לזרעו
של אהרן, לא נתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו
עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחתן, אבל
פינחס שנולד קודם לכן ולא נמשח לא בא לכלל

יט. ד"ה כי מראש. כ. 'מים רבים לא יוכלו לכבות
את האהבה' מים רבים אלו אומות העולם שנאמר
(ישעיה יז, יב) 'הוי המון עמים רבים' 'לא יוכלו
לכבות את האהבה' אהבה שהקב"ה אוהב
לישראל שנאמר (מלאכי א, ב) 'אהבתי אתכם אמר
ה'". א. 'לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם
בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה
והרג נשיא שבט מישראל לפיכך בא הכתוב ויחסו

לומר על פי מה שכתב האריז"ל (שער הפסוקים פר' וארא) כי על ידי מעשה פנחס שלבש קנאה במדו לכבוד יוצרו זכה להתעבר בנשמת נדב ואביהוא, עין שם", והנה הגם שהנשמות האלו הם גבוהים ורמים, כי היו צדיקי הדור, מכל מקום לענין הטהרה היו צריכים איזה תקון, כי נפגם כהנתם על ידי מעשיהם שעשו בגלגול הראשון, וכמו שכתבנו שהפגם היה מגיע עד אהרן. ולכן עתה בבואם אל פנחס הצריך הקדוש ברוך הוא לקדש אותו לכהן לו מחדש, כי כשאדם נפגם מקדשתו הוא צריך לבוא אל צדיק אמתי שבדורו, והוא יכול לעזור לו ולהמשיך עליו יראת אלהים וקדשה מחדש מן השמים. ולכן אמר הקדוש ברוך הוא למשה שהיה הצדיק בלי שום פגם כנ"ל, אתה אמר לו הנני נתן לו את בריתי שלום והיתה לו וגו', פרוש שבאמירתך תמשיך לו קדשת כהנה מעתה ועד עולם:

ולכן ניחא שהכתוב מיחסו אחר אהרן, שלפי מה שכתב האריז"ל שזכה לנשמת נדב ואביהוא שני בני אהרן, נמצא פנחס עצמו לעת עתה הוא בנו של אהרן, וזה פרוש 'בן אהרן הטהור'. וגם אפשר הרמז, כי אות נ' של 'בן' ואות א' של 'אהרן' נוטריקון נדב אביהוא, נשאך

פנחס נתלכש
בנשמת נדב
ואביהוא והרן
וניתקנו
בקנאתו

אותיות 'הרן', כי נשמתו של הרן נתגלגל באהרן, והיה צריך גם כן תקון לגלגול הראשון כמו שכתב בספר חסד לאברהם עין שם, וזה פרוש הענין בנדב אביהוא הרן, על ידי הנשמות האלו שנתעברו בו בלבשו הקנאה 'השיב את חמתי' וגו':

לכן אמר הנני נתן לו וגו'. במדרש (תנחומא פנחס, א) גדול השלום שנתן לפנחס, שאין העולם מתנהג אלא על פי השלום, והתורה כלה שלום, שנאמר (משלי ג, יז) וכל נתיבותיה שלום, ואם בא אדם מן הדרך שואלין לו שלום, וכן שחרית שואלין לו שלום, ובאמש וכו', וקורין קריאת שמע וחותרמין הפורס סכת שלום, וכן התפלה חותרמין בשלום וכו', לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום, שעדין הוא קים, וכן הוא אומר (מלאכי ב, ה) 'בריתי היתה אתו החיים והשלום' עד כאן לשונו:

הנה פנחס עליו השלום קנא קנאת ה' צבאות להאביד עוכרי רצונו ומחללי ברית קדשו, לכן נתברך מדה במדה ברית שלום, שהוא סוד היחוד עליון שנעשה על ידו יחוד בקדשה. והנה האריז"ל כתב בפתיים" פי זמרי היה גלגול שכם בן חמור, וכזבי גלגול דינה. כי בדין של מעלה טען שכם בגלגול הראשון, הואיל ויצאתי

גודל מעלת
השלום
שפנחס נתברך
ב

פנחס הפריד
חיבור הרע
ונעשה על ידו
יחוד בקדושה
וניתן לו ברית
שלום שמתנהג
העולם ע"י

ציונים ומקורות

ואמנם פינחס לבדו, היה שקול כמשה ואהרן, ראשי אבות הלויים כנזכר, כאשר נתגלגלו בו נדב ואביהוא, שהיו שקולים כמשה ואהרן כמ"ש חז"ל על פסוק בקרובי אקדש'. ו מעין ה, נהר כה. ז. 'ודע כי אהרן הוא גלגול הרן, ולפי שהוא מת תחלה על פני אביו גם נדב ואביהוא מתו על פני אהרן אביהם'. ח. שער מאמרי רז"ל, מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו.

כהונה עב"ל רש"י. וכן שנינו בזבחים (קא:) לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי'. ה. 'כבר ידעת, כי כשהרג פינחס לזמרי, נתגלגלו בו נשמת נדב ואביהוא. וזה שאמר הכתוב, ותלד לו את פינחס, אלה ראשי, כי פינחס נכללו בו אלה ראשי הלויים שנים, שהם נדב ואביהוא, השקולים כמשה ואהרן, שהם ראשי הלויים. ולכן סמיק ליה הוא אהרן ומשה, להודיע, כי ראשי אבות הלויים הנזכרים, הם אהרן ומשה.

מחמור עַרְל וְטָמֵא לְכֵן לֹא כִּבְשָׁתִי אֶת יִצְרִי, וְגַם אֵין תַּמָּה מְדִינָה בַת יַעֲקֹב שְׁהִיא הַחֲזִיקָה בְּצַדִּיקָתָהּ, הוֹאִיל וְהִיא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, לְכַךְ הָרָאוּ לוֹ הַסֵּדֵר בְּהַפּוּכּוֹ, וְנִתְגַלְּגַל בְּזַמְרֵי בֵּן סְלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לְשִׁמְעוֹנִי, וְאָף עַל פִּי כֵן טָמֵא הַבְּרִית, וְהִיא לֹא רְצָתָה בְּזֶה, כְּדֹאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בַּמ"ו כ כד) שְׁתַּפְּסָה בְּבִלְוִיָתָהּ בְּעַל כְּרֻחָהּ, עֵינֵי שָׁם.^ט וְאִפְשָׁר לְבָרֵר רְמֵז לְזֶה מֵהַפְּסוּק 'וְשֵׁם הָאִישׁ הַמֵּכָה אֲשֶׁר הִכָּה', דְּלְכֹאֲרָה הַתְּבוּת כְּפּוּלוֹת לְלֹא צָרָף, אֲלֵא דְאוֹתִיּוֹת שְׁנִיּוֹת שְׁכַמְלוֹת הַמִּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה הֵם אוֹתִיּוֹת 'שָׁכֵם', שְׁהִיָּה גְלִגּוּלוֹ, 'וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֵּכָה הַמְדִינִית', יֵשׁ בְּתַבַּת 'הַמְדִינִית' צְרוּף 'דִּינָה', לְרִמְזוֹ עַל גְּלִגּוּלָהּ. וּפְנִיחַס נִקְּם נִקְּמַת ה' וְהַפְּרִיד אֶת חֲבוּר הָרַע הַזֶּה, וּמִמִּילָא שְׁנַעֲשֶׂה עַל יָדוֹ יַחֲוּד בְּקִדְשָׁהּ, לְכֵן נִתֵּן לוֹ בְּרִית שְׁלוֹם, פִּי אֵין הָעוֹלָם מִתְּנַהֵג אֲלֵא עַל פִּי הַשְׁלוֹם, כִּי כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ לֹא נִבְרָא אֲלֵא בְּשִׁבִיל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל שְׁמִתִּיחַדַת עִם דּוּדָה בְּאֵהָבָה וְשְׁלוֹם. וְכֵן כָּל הַתּוֹרָה כָּל נְתִיבוֹתֶיהָ לְמַעַן עֲשׂוֹת הַיַּחֲוּד וְהַשְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים. וְכֵן אָדָם כְּשֶׁבֵּא מִן הַדֶּרֶךְ, הָעֵנִין הוּא כְּמִבְּאֵר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (ח"א ג) כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְהוּא פֹלֵג גּוּפָא, הָיָה לִיָּה זּוּוּגָא בְּשִׁכְיִנְתָּא, וְכֵד אֶתִּי לְבֵיתָא לְאִיתְתִּיָּה יִתִּיב בֵּין תְּרִין שְׁכִינְתָּא, וְזֶה פְּרוּשׁ שְׁשׂוּאֲלִין לוֹ שְׁלוֹם, וְגוֹרֵם גַּם כֵּן יַחֲוּד עֲלִיּוֹן. וְכֵן בְּשַׁחֲרִית וְעַרְבִית בְּקִרְיַאת שְׁמַע וְתַפְלָה הָעֵקֶר הוּא עֲשׂוֹת שְׁלוֹם יַחֲוּד

בֵּין כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל וְדוּדָה. וְזֶה כָּל עֲבוּדַתְנוּ עַד בֵּיאַת הַגּוֹאֵל אִמָּן:

וְנִתְתָּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל עַדְת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהֵנָּה יֵשׁ מִיָּנִי צְדִיקִים
 גְּבוּהִים וְרַמִּים הַדְּבָקִים בַּה' תָּמִיד וְאֵינָם
 יְכוּלִים לְפָרֵד רְגַע וְלִהְיוֹדֶקֶק לְבְרִיּוֹת לְעַסֵּק
 וּלְפַקֵּחַ בְּצַרְכֵיהֶם, וְיֵשׁ מִיָּנִי צְדִיקִים הַגֵּם
 שְׁדָבוּקִים בַּה' וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ, אֲפִלוּ הַכִּי
 לְפַעְמִים יוֹרְדִים מִמְדַּוְגָתָם וּמְדַבְרִים עִם בְּנֵי
 אָדָם הַפְּחוּתִים מֵהֶם כְּדִי לְהַעֲלוֹת אוֹתָם
 וּלְקַשְׂרָם גַּם כֵּן בַּה' וְעֲבוּדָתוֹ, וְאֲפִלוּ בְּנֵי
 אָדָם סוֹחְרִים אֲשֶׁר אֵין עֲבוּדַתָם תְּדִיר לַה',
 עַל יְדֵי חֲבוּרָם עִם הַצְּדִיקִים מִתְּנַטְּלִים
 וּמִתְּנַשְׂאִים קִדְשׁ לַה'. וְהֵנָּה מִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָיו
 הַשְׁלוֹם הוּא הִיָּה אוֹר הַבְּהִיר מִסְטָרָא דְנִצְח
 שְׁפָרוּשׁוֹ נִצְחִית, שְׁהִיָּה דְבוּק בַּה' תָּמִיד וְלֹא
 יְכַל לְהַפְּרֵד אֲפִלוּ רְגַע לְהִתְחַבֵּר עִם יִשְׂרָאֵל
 כְּאֲשֶׁר יְבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן, שְׁמַלַת כְּנָעַן
 מוֹרָה עַל לְשׁוֹן סוֹחְרִים, כְּמוֹ 'וַחֲגוּר נִתְּנָה
 לְכְּנָעַנִי' (מְשִׁלִּי לֹא כד), וְהוּא עֵנִין בְּנֵי אָדָם
 הַנוֹסְעִים מִעֵנִין לְעֵנִין, פְּעַם עוֹבְדִים ה' וּפְעַם
 עוֹסְקִים בְּצַרְכֵי עֲצָמָם, וְאִזּוֹ לֹא הִיָּה יְכוּל
 מִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְׁלוֹם לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם. מַה
 שָּׂאִין כֵּן יְהוֹשֻׁעַ שְׁהִיָּה קִטְּוִן מִמֶּנּוּ בְּמַדְרַגָּה,
 הִיָּה יְכוּל לְפָנֵס לְאֶרֶץ כְּנָעַן וּלְנַטְּלָם וּלְנַשְׂאָם
 עִמוֹ, וְזֶה בָּא מִבְּחִינַת הוֹד כִּי 'מוֹדִים מִכָּל
 דְּפִלְגִי' וְיֵשׁ שָׁם אֵיזָה אַחִיזָה אֲפִלוּ לְמִי
 שֶׁהוּא בְּמַדְרַגָּה קְטַנָּה, וְזֶהוּ 'וְנִתְתָּ מֵהוֹדֶךָ
 עָלָיו' וְאִזּוֹ 'יִשְׁמְעוּ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל':

משה רבינו
 היה דבוק
 תמיד בה' ולא
 יכל לפרד
 לדרגת בני
 ישראל בחי'
 כנען, מה שאין
 כן יהושע
 שהיה במדרגה
 פחותה

◆ ציונים ומקורות ◆

ט. "והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו" מה ראה לעשות כן, ללמדך שלא חלק כבוד לא לשמים ולא לבריות, עליו נאמר (משלי כא, כד) 'זוד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון', אמרה לו איני נשמעת אלא למשה, שכך צוה אותי בלק אבא

שלא לשמוע אלא למשה רבכם, שאבי מלך, אמר לה הרי אני גדול כמותו, לעיניהם אני אביאך, תפשה בבלוריתה והביאה אצל משה, אמר לו בן עמרם זו מותרת או אסורה, אמר לו אסורה היא לך, אמר לו זמרי ואותה שלקחת